

UNDERDÄNIGT BETÄNKANDE

AFGIFVET AF

DEN AF KUNGL. MAJ:ET DEN 3 OKTOBER 1902

TILLSATTA KOMMITTÉ

RÖRANDE

REGLERING AF STATENS ÄMBETSVERKS OCH MYNDIGHETERS LÖNEFÖRHÅLLANDEN M. M.

X.

REGLERING AF LÖNEFÖRHÅLLANDEN M. M.

VID

DOMÄNSTYRELSEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1907

INNEHÅLL.

	Sid.
Underdånig skrifvelse till Konungen	I—II.
Betänkande och förslag.	
Historisk öfversikt	1.
Domänstyrelsens ämbetsverksamhet	23.
Kommitténs förslag.	
<i>Domänstyrelsens organisation och ordinarie tjänstepersonal</i>	<i>43.</i>
<i>Aflöningsförmåner för den ordinarie personalen</i>	<i>54.</i>
<i>Utsträckt arbetstid</i>	<i>60.</i>
<i>Aflöningsvillkor för den ordinarie personalen</i>	<i>61.</i>
<i>Anslag till arfvoden åt amanuenser och biträden m. m.</i>	<i>66.</i>
<i>Inspektions- och andra tjänsteresor</i>	<i>77.</i>
<i>Förslag till stat</i>	<i>79.</i>
<i>Kostnadsberäkning</i>	<i>80.</i>
<i>Förenklningar i formerna för ärendenas afgörande</i>	<i>80.</i>
<i>Större likförmighet i behandlingen af vissa frågor</i>	<i>83.</i>
<i>Förenklningar i afseende å arbetssättet</i>	<i>84.</i>
Särskildt yttrande af herr Carl Persson	87.

Till KONUNGEN.

Den kommitté, åt hvilken Eders Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 uppdragit att afgifva underdånigt utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m., får

härmed i underdånighet öfverlämna delen X af kommitténs betänkanden, innefattande förslag i nämnda hänseende beträffande domänstyrelsen.

På grund af Eders Kungl. Maj:ts nådiga förordnande har undertecknad Roos varit ledamot af kommittén under det att domänstyrelsen utgjort föremål för kommitténs behandling.

Vid det nu afgifna betänkandet finnes fogadt särskildt yttrande af undertecknad Persson.

Stockholm den 13 december 1907.

Underdånigst
F. H. SCHLYTERN.

PHILIP KLINGSPOR.	CARL PERSSON.	W. ROOS.
HENRIK SCHULTZBERG.	JOHAN WIDÉN.	IVAR WIJK.

Allan Cederborg.

Reglering af löneförhållanden m. m.
vid
domänstyrelsen.

Historisk öfversikt.

Enligt den för kammarkollegium den 16 februari 1838 utfärdade instruktion ålåg det nämnda kollegium att förvalta samt hafva inseende och vård å de kronan under ägande- och dispositionsrätt tillhöriga kungs- och kungsladugårdar, ängar, kvarnar, till statsverket indragna boställen, fisken med flera lägenheter, kronans slott och därtill hörande lägenheter, med undantag af dem, som till Kungl. Maj:ts eller den kungl. familjens begagnande eller åt allmänna inrättningar under särskild styrelse blifvit upplåtna, kronans parker och allmänningar utom dem, som tillhörde lustslotten, de till civil- och ecklesiastikstaterna upplåtna boställen, hemman och lägenheter samt de till civila och ecklesiastika behof och ändamål anslagna hemman och lägenheter, med undantag af akademiemman, samt hospitals- och barnhushemman.

Af den instruktion, som den 16 mars 1838 utfärdades för skogs- och jägeristaten i riket, framgår, att kammarkollegii förenämnda befattning med kronans parker och allmänningar hufvudsakligen bestod uti

pröfning och fastställelse af traktuggningsindelningar och hushållningsplaner å kronoparker och häradsallmänningar,

enahanda pröfning af förslag rörande skogshushållningen å flygsandsfält,

pröfning af sådana kulturförslag beträffande kronoparkerna, som medförde anordning af medel från skogsplanteringskassan, samt

vidtagande af de åtgärder, hvartill de till kollegium årligen inkommande skogsredogörelser för kronoparker och häradsallmänningar för-
anledde.

Denna kammarkollegii befattning med skogshushållningsärenden öfverflyttades emellertid på grund af kungl. bref den 29 juni 1866 till den år 1859 inrättade skogsstyrelsen.

Instruktion för denna styrelse äfvensom för skogsstaten utfärdades den 19 november 1869.

Skogsstyrelsens ordinarie tjänstemannapersonal skulle enligt denna instruktion utgöras af chefen jämte en sekreterare, som tillika skulle bestrida aktuarie-, registrators- och fiskalsgöromål, samt en kamrerare, hvilken tillika skulle bestrida revisorsgöromål. Därjämte anställdes hos nämnda styrelse två extra tjänstemän med arfvoden. Arbetskrafterna inom skogsstyrelsen måste emellertid tid efter annan förstärkas. År 1880 bestod personalen af, förutom chefen, fyra föredragande — en sekreterare, en kamrerare, en biträdande sekreterare och en revisor för skogshushållningsplaner — samt en registrator och aktuarie, en bokhållare, en kammarskrifvare, en kanslist, en statistiker, en kartograf och två ingenjörer jämte tillfälligt förordnade ingenjörer med månadsarfvode och amanuenser utan arfvode.

Ej heller den befattning kammarkollegium enligt 1838 års instruktion hade med förvaltningen af kungs- och kungsladugårdar, ängar, kvarnar, indragna boställen samt till civil- och ecklesiastikstaterna upplåtna boställen m. m. förblef länge orubbad.

Kommittén har i sitt den 18 november 1903 afgifna betänkande rörande reglering af löneförhållanden m. m. vid kammarkollegium (sid. 11 och följ.) redogjort för de indragningar af på lön anslagna civila och militieboställen, som ägde rum från midten af 1800-talet. En följd af dessa indragningar blef, att förvaltningen af kronans utarrenderade domäner fick allt större betydelse och omfång.

Detta förhållande påpekades i en vid 1875 års riksdag väckt motion om upphörande af optionsrätt vid utarrendering af kronoegendomar. I en med anledning af berörda motion den 3 maj 1875 aflåten skrifvelse anhöll Riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte, efter skedd utredning, låta upprätta och för Riksdagen framlägga förslag till de förändrade bestämmelser med afseende på utarrendering och förvaltning af statens egendomar, som af förhållandena påkallades; och anfördes härvid, bland annat, att

hos Riksdagen påpekats, att, då antalet af kronans utarrenderade egendomar komme att väsentligen ökas, handläggningen af mål rörande dessa egendomar antingen kräfde en utvidgning af kammarkollegium eller ock, hvilket måhända vore lämpligare, borde skiljas från bemälda collegium och öfverlämnas till en särskild styrelse.

För fullgörande af den utaf Riksdagen begärda utredningen tillsattes den 5 november 1875 en kommitté. I ett den 19 maj 1876 afgifvet betänkande erinrade kommittén om de många beröringspunkter, som förefunnes mellan förvaltningen af statens jordbruksfastigheter och förvaltningen af dess skogsegendomar, samt hemställde, att dessa bägge förvaltningsgrenar måtte sammanföras under en gemensam styrelse och att för detta ändamål måtte inrättas en domänstyrelse, i hvilken den redan bestående skogsstyrelsen skulle uppgå, och som borde utgöras af en allena beslutande chef med sakkunniga föredragande vid sin sida, särskildt för frågor rörande skogarna, och särskildt för dem, som anginge kronans jordbruksegendomar och fisken m. m.

Vid ärendets behandling hos Kungl. Maj:t gjorde sig emellertid den åsikten gällande, att de båda nämnda förvaltningsgrenarna icke kunde antagas komma med hvarandra i den nära beröring, att en gemensam styrelse däraf påkallades, helst som, enligt domänkommitténs af Kungl. Maj:t i hufvudsak gillade förslag, de utarrenderade egendomarnas skogsmark i regel skulle afskiljas före utarrenderingen och förvaltas utan samband med jordegendomen. I betraktande häraf och då den föreslagna föreningen af de båda förvaltningarna antogs icke kunna äga rum utan att leda till den ena förvaltningsgrenens omhuldande på den andras bekostnad, föreslogs uti en i ämnet aflåten proposition till 1877 års riksdag (nr 32), att för förvaltningen af all kronans fasta egendom, som ej var till visst statsändamål anslagen och till följd däraf antingen till omedelbart begagnande upplåten eller ställd under skogsstyrelsens eller annan särskild ämbetsmyndighets värd, skulle upprättas ett särskildt ämbetsverk under benämning af domänförvaltningen, bestående af en öfverintendent såsom ensam beslutande chef, biträdd af en sekreterare och en kamrerare, såsom föredragande, samt erforderlig personal för ärendenas handläggning i öfrigt.

Vid 1877 års riksdag fattades emellertid icke något definitivt beslut om domämförvaltningens ordnande, utan Riksdagen ställde medel till Kungl. Maj:ts disposition med rätt att tills vidare, och intill dess Riksdagen på förnyad framställning i ämnet annorlunda beslutit, på sätt lämpligt syntes ordna förvaltningen af kronans domäner, dock så att de grunder, som af kammarkollegium dittills iakttagits vid utarrendering af statens egendomar, skulle i tillämpliga delar tjäna till efter rättelse för arrendeupplåtelse.

Kungl. Maj:t öfverlämnade då, enligt nådigt bref den 9 november 1877 (svensk författningssamling n:r 40), åt kammarkollegium att tills vidare utföra den centrala styrelsen öfver samtliga de för statsverkets räkning utarrenderade egendomar genom en för detta ändamål bildad särskild afdelning af kollegium (»afdelning för domämförvaltningen»), bestående af kollegii president och en af kollegii ledamöter jämte ett särskildt tillförordadt kammarråd samt nödigt biträde för ärendenas beredning och expedition.

I den sålunda bestämda formen för den centrala förvaltningen af domänerna vidtogs, i sammanhang med utfärdande den 14 november 1879 af förnyad instruktion för kammarkollegium, den förändring, att vården om statens utarrenderade egendomar uteslöts från området för kollegii ordinarie befattning och domänafdelningen erhöi en från kollegium i öfrigt, med undantag för den gemensamma presidenten, fullständigt skild personal, bestående af två ledamöter, en aktuarie och registrator, tre notarier, en fiskal och fyra aflönade amanuenser. Af de två ledamöterna representerade den ene juridiska och kamerala samt den andre landtmanna-insikter.

I skrifvelse den 21 maj 1880 uttalade emellertid Riksdagen sin önskan att snart få motse förslag till definitivt ordnande af domämförvaltningen; och uppdrog med anledning där af dåvarande chefen för finansdepartementet, enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande, åt särskilda kommitterade att uppgöra förslag i oförmälda hänseende.

I ett den 3 november 1880 afgifvet utlåtande framhöllo dessa kommitterade, att den dyrbara egendom, kronan hade i de utarrenderade fastigheterna, kräfde omsorgerna af en fast organiserad och med sin uppgift

väl förtrogen centralstyrelse. I fråga om sättet för åstadkommande af en dylik centralstyrelse anförde kommitterade att, efter den utgång frågan härom erhållit vid 1877 års riksdag, någon framgång icke syntes kunna förväntas för ett förnyadt förslag om inrättande af en särskild styrelse för jordbruksdomänerna, äfven om skäl skulle anses kunna tala därför, utan att uppgiften borde lösas på det sätt, att förvaltningen af de utarrenderade egendomarna förenades med ett redan befintligt ämbetsverk. Enligt kommitterades åsikt var skogsstyrelsen det enda ämbetsverk, med hvilket en förening rimligtvis kunde ifrågakomma, och höllo kommitterade före, att afsevärda fördelar skulle kunna vinnas genom en dylik förening. Då emellertid hvardera förvaltningen för sig var af den omfattning, att tvekan kunde hysas om möjligheten att åstadkomma en sådan förening, hade kommitterade företagit en närmare undersökning af de ärenden, som tillhörde de olika förvaltningarna. Därvid hade kommitterade kommit till det resultat att, efter frånskiljande af dels sådana ärenden, hvilka lämpligen borde kunna öfverlämnas till afgörande af underordnade tjänstemän eller vederbörande föredragande, dels sådana, hvilkas föredragning i regeln kunde inskränkas till en enkel anmälan, för den gemensamma styrelsen komme att återstå omkring 4,500 ärenden, i hvilka en verklig pröfning erfordrades. Om ock bland dessa många voro af en ganska maktpåliggande art, ansågo kommitterade likväl, att en duglig chef, understödd af tillräckligt antal sakkunniga föredragande, borde kunna medhinna ärendenas behandling och därjämte blifva i tillfälle att ägna tillbörlig uppmärksamhet åt den allmänna gången af förvaltningen inom de båda olika styrelsegrenarna.

Då den ifrågasatta föreningen sålunda syntes kommitterade utförbar, hemställde de, att en för förvaltningen af kronans utarrenderade egendomar och värden af dess skogar gemensam styrelse måtte inrättas, i hvilken dåvarande skogsstyrelsen borde uppgå, samt att den gemensamma styrelsen måtte komma att utgöras af en allena beslutande chef, biträdd inom hvardera området för styrelsens verksamhet af sakkunniga föredragande. Antalet föredragande ansågo kommitterade böra bestämmas till två å jordbruksafdelningen och tre å skogsafdelningen. Styrelsens öfriga ordinarie personal skulle enligt kommitterades förslag utgöras af två notarier och en registrator å jordbruksafdelningen samt fyra biträden åt före-

dragandena och en registrator å skogsafdelningen äfvensom en för båda afdelningarna gemensam juridisk ombudsman. Kommitterade uppförde de fem föredragandena i tredje och de öfriga nio tjänstemännen i första allmänna lönegraden vid de centrala ämbetsverken.

Vidare föreslogs, att i styrelsens stat skulle upptagas för vikariatsarfvoden 2,150 kronor, till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å jordbruksafdelningen 5,900 och å skogsafdelningen 5,400 kronor, till renskrifning, annons- och tryckningskostnader för domänafdelningens behof 2,800 och för skogsafdelningen 4,500 kronor samt till bestridande af kostnaderna för chefens och vederbörande föredragandes inspektionsresor 4,000 kronor.

I afgifvet yttrande öfver kommitterades förslag fäste kammarkollegium uppmärksamheten på behovet för styrelsen att vid granskning af inkommande byggnadsförslag erhålla biträde af byggnadskunnig person, för hvilken erfordrades ett arfvode af 2,000 kronor årligen. Därjämte uttalade kollegium den åsikten, att det icke kunde blifva möjligt för föredragandena å jordbruksafdelningen att omsorgsfullt granska de under sommar- och höstmånaderna ungefärligen samtidigt ingående syneinstrumenten, utan att granskningen af dessa handlingar borde uppdragas åt ombudsmannen, så att på ledamot endast ankomme att för styrelsen föredraga de anmärkningar, till hvilka ombudsmannens granskning föranledt, och hemställde kammarkollegium fördenskull, att ombudsmannens löneförmåner måtte höjas till det belopp, som i allmänhet tillkomme tjänstemän af andra lönegraden.

Skogsstyrelsen, hvars yttrande jämväl inhämtades, anmärkte mot kommitterades förslag att, då de tekniskt bildade extra biträden, hvilka för skogshushållningsplaners granskning m. m. kunde blifva anställda å den föreslagna styrelsens skogsafdelning, endast undantagsvis kunde genom tjänstgöring samtidigt i annat ämbetsverk eller eljest förskaffa sig tillskott i sina inkomster, de arfvoden, kommitterade beräknat för dylika biträden med 1,500 eller 1,200 kronor för år, vore något för låga.

Vid 1882 års riksmöte aflämnades kungl. proposition (n:r 4) angående förvaltningen af kronans jordbruksdomäner samt inrättande af en för dessa egendomar och statens skogar gemensam domänstyrelse. I denna

proposition föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att bevilja ett anslag å ordinarie stat af 95,000 kronor för inrättande af en domänstyrelse, i hvilken den dåvarande skogsstyrelsen borde uppgå och hvilken skulle bestå af två afdelningar, en jordbruks- och en skogsafdelning.

I det förslag till stat för domänstyrelsen, som var bifogadt berörda proposition, hade upptagits en chef med 7,000 kronor i lön och 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar, 5 tjänstemän af tredje och 8 af första graden samt 3 vaktmästare, däraf en förste vaktmästare. Härjämte funnos uppförda ett anslag af 22,300 kronor till »vikariatsersättning, arfvoden åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader» samt ett anslag af 4,000 kronor till »inspektionsresor».

Kungl. Maj:t hade således nedsatt antalet tjänstemän i första lönegraden från nio (kommitterades förslag) till åtta. Denna nedsättning motiverades af vederbörande departementschef därmed, att registratörs- göromålen ej kunde antagas blifva så betydande, att för desammas besörjande skulle, förutom extra biträde, erfordras två ordinarie tjänstemän, om ock dessa göromål, hvartill äfven hörde förandet af s. k. arrende- liggare med flera vidlyftiga anteckningar, med hänsyn såväl härtill som till det stora antal mål styrelsen finge handlägga, syntes erhålla en större omfattning än i de flesta andra ämbetsverk. Beträffande kammarkollegii framställning om förhöjning af de för ombudsmannen föreslagna löneför- måner ansåg departementschefen, att föredragandena å domänafdelningen ej skulle blifva så betungade, att det, för att bereda dem lättnad, kunde befinnas nödigt utvidga ombudsmannens tjänst till en befattning af andra löne- graden, samt att tjänstens bibehållande såsom en befattning af första löne- graden ej borde utgöra hinder att, till minskande af föredragandenas arbete i de syne- eller andra frågor, vid hvilkas handläggning ombudsmannen biträdde, för honom stadga föredragningskyldighet.

Kostnaderna för vikariatsersättningar, arfvoden åt amanuenser och extra biträden samt renskrifnings- m. fl. kostnader voro af kommitterade beräknade till sammanlagdt 20,750 kronor, hvartill emellertid skulle enligt kammarkollegii af Kungl. Maj:t gillade förslag läggas ett belopp af 2,000 kronor till arfvode för byggnadsplaners granskning. Skogsstyrelsen hade, såsom förut nämnts, anmärkt, att arfvodena till de tekniskt bildade extra

biträden å den föreslagna styrelsens skogsafdelning vore för lågt beräknade. Denna anmärkning ansågs visserligen ej oberättigad, men då det för extra biträden å jordbruksafdelningen beräknade belopp syntes departementschefen väl rymligt tilltaget och följaktligen vid fördelningen af det anslag, som för extra biträden ställdes till styrelsens disposition, någon jämkning borde kunna ske till skogsafdelningens förmån, ansåg departementschefen en tillökning i anslaget icke påkallad af skogsstyrelsens berörda anmärkning. Till arfvoden åt två extra biträden vid registratorsgöromålen hade kommitterade beräknat ett belopp af 2,000 kronor. Med ett amanuensarfvode af 1,500 kronor syntes emellertid departementschefen tillräckligt sörjdt för extra biträde vid registratorsgöromålens bestridande. Med tillämpning af nu omförmälda beräkningsgrunder skulle anslaget till vikariatsersättning m. m. belöpt sig till 22,250 kronor, men för vinnande af jämn slutsumma var detsamma i det kungl. förslaget höjdt med 50 kronor till 22,300 kronor.

I skrifvelse den 21 maj 1882 (nr 64) anmälde Riksdagen, att den bifallit Kungl. Maj:ts förslag, att förvaltningen af kronans jordbruksdomäner och skogar skulle förläggas under en gemensam styrelse.

I fråga om det af Kungl. Maj:t begärda anslaget till denna styrelse hade Riksdagen emellertid ansett skäl icke förefinnas, hvarför aflöningen för chefen skulle upptagas till högre belopp än det, hvartill vid de under senaste åren skedda regleringar af lönerna för de centrala administrativa ämbetsverken chefernas aflöningar i allmänhet blifvit bestämda, eller 9,000 kronor.

Beträffande aflöningsstaten för domänstyrelsen hade vidare anmärkts, att, i olikhet med hvad i allmänhet vid upprättandet af stater för de centrala ämbetsverken dittills ägt rum, någon andra gradens tjänsteman icke ansetts böra anställas i styrelsen, i anledning hvaraf det oegentliga förhållande uppstått, att inom ämbetsverket, enligt Kungl. Maj:ts förslag, skulle komma att finnas mot en chef för hela verket och fem byråchefer, eller tillsammans sex chefer, endast sex eller, med inräknande af ombudsmannen och registratorn, åtta underlydande tjänstemän.

Då, i saknad af tjänstemän i andra graden, största delen af de i öfriga ämbetsverk på sådan tjänsteman ankommande göromål antogos här komma att åläggas tjänstemännen i tredje graden, föreställde Riksdagen

sig, att hinder icke borde möta att, med befrielse för sistnämnda tjänstemän från dylika göromål, till desammas bestridande anställa å jordbruksafdelningen en och å skogsafdelningen två tjänstemän af andra graden i stället för motsvarande antal tredje gradens tjänstemän. Därigenom ansåg Riksdagen vinnas fördelen af att inom hvar och en af styrelsens afdelningar funnes endast *en* byråchef, hvilken lättare än om chefsbefattningarna blefve två eller tre inom hvarje afdelning skulle kunna öfvervaka enheten och ordningen i göromålens bestridande. Jämväl med afseende å nödvändigheten af att vid semester eller sjukdomsförfall för tjänsteman i tredje graden en underordnad tjänsteman inträdde i utöfvandet af hans göromål, så ock för en jämnare befordran från lägre till högre grad inom verket syntes det Riksdagen vara för en ändamålsenlig organisation af domänstyrelsen erforderligt, att andra gradens tjänster blefve tillsatta äfven i detta verk.

Genom de förändringar i staten, som Riksdagen sålunda beslutit, hade åstadkommits en besparing af 6,700 kronor. Aflöningsstatens slutsumma utgjorde alltså 88,300 kronor.

I anledning af Riksdagens förenämnda beslut infortrade Kungl. Maj:ts yttranden från kammarkollegii domänafdelning och skogsstyrelsen. Den 2 oktober 1882 afgåfvo ämbetsverken utlåtande i ännu och framhöllo däri på det kraftigaste, att det nya ämbetsverkets göromål icke skulle kunna på ett tillfredsställande sätt skötas, om verket komme att organiseras i enlighet med den af Riksdagen för detsamma antagna staten.

Enligt hvad ämbetsverken erinrade, hade inom skogsstyrelsen fyra föredragande varit fullt sysselsatta med de till skogsväsendet hörande ärenden. I dessas antal — redan förut uppgående till omkring 5,000 årligen — hade en betydande tillökning inträdt med år 1882 genom öfverflyttning på skogsstyrelsen af den befattning med försäljning af skogsalster från statens skogar och redovisning för skogsmedlen, som dittills tillkommit Konungens befallningshafvande. Och om det inom kammarkollegii domänafdelning visat sig af behovet påkalladt att, medan de årligen inkomna målen utgjort omkring 1,600 och utarrenderingen af kronans egendomar ännu verkställt i enlighet med de af Riksdagen år 1875 antagna grunder, fördela målens

handläggning på två föredragande, måste en sådan målens fördelning på två likställda föredragande blifva än mer nödvändig efter införandet af de nya, vid 1882 års riksdag antagna förvaltningsgrunderna. Dessa komme nämligen icke allenast att föranleda en betydlig tillökning i målens antal utan äfven att, vid tillämpningen, af de föredragande kräfva en vida sorgfälligare utredning och en långt mera grannlaga pröfning än som förut varit erforderlig.

Domänafdelningen och skogsstyrelsen ansågo sig i betraktande därpå böra uttala den bestämda öfvertygelsen, att för ärendenas vederbörliga handläggning å det nya ämbetsverkets båda afdelningar oundgängligen erfordrades, att å skogsafdelningen anställdes minst tre och å jordbruksafdelningen minst två föredragande ledamöter med lika skyldighet att deltaga i målens utredning, föredragning och expedition samt med enahanda ansvarighet för ärendenas behöriga handläggning.

I skrifvelse den 10 november 1882 till den utnämnde generaldirektören och chefen för domänstyrelsen, angående förvaltningen af kronans domäner, (svensk författningssamling n:r 59) meddelade Kungl. Maj:t föreskrifter att tills vidare, och intill dess definitiv instruktion för domänstyrelsen framdeles kunde, på styrelsens eget förslag, varda fastställd, tjäna styrelsen till efter rättelse. I sammanhang därmed förklarades, att Kungl. Maj:t funnit den anordning tills vidare böra vidtagas, att äfven de å domänstyrelsens stat i andra tjänstegraden af Riksdagen uppförda tjänstemännen anställdes såsom föredragande i styrelsen med enahanda åligganden och ansvarighet som de två tjänstemännen i tredje lönegraden. Därjämte uppdrogs åt chefen för domänstyrelsen att inkomma med förslag å såväl två föredragande i tredje som tre föredragande i andra lönegraden.

I underdånig skrifvelse den 9 december 1882 tillkännagaf emellertid bemälda chef, att han icke sett sig i stånd att för de tre sistnämnda befattningarna anskaffa lämpliga personer, med mindre än att samma aflöning blefve dem beredd, som var i stat uppförd för de två föredragandena i tredje lönegraden, samt att de två personer, hvilka chefen med afseende å deras föregående väl vitsordade tjänstemannaverksamhet i värf, som komme att tillhöra det nya verket, önskade att fästa vid de två befatt-

ningarna i tredje lönegraden, vägrat att genom mottagande af fullmakt binda sig vid dessa, då, med den af Riksdagen beslutade staten, det kunde förr eller senare inträffa, att de, hvar å sin afdelning, finge öfvertaga den hufvudsakliga bördan af ärendenas föredragning.

Chefen för domänstyrelsen hemställde därför, att till den under år 1883 sammanträdande Riksdagen nådig proposition måtte aflätas om uppförande å styrelsens ordinarie stat af ytterligare tre befattningar i tredje lönegraden i stället för de omförmälda tre tjänsterna i andra lönegraden, samt att tills vidare fullmakt ej måtte meddelas vare sig å de tre sistnämnda tjänsterna eller å de två öfriga befattningarna såsom föredragande, utan endast förordnanden för år 1883 utfärdas å samtliga de ifrågavarande befattningarna och i sammanhang därmed särskilda medel anvisas för att under tiden bereda alla de fem föredragandena aflöning motsvarande den som tillkomme tjänstemän i tredje lönegraden.

I öfverensstämmelse med denna framställning blefvo den 15 december 1882 anordningar af Kungl. Maj:t vidtagna för uppehållande af domänstyrelsens verksamhet under år 1883.

I den vid 1883 års riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslog Kungl. Maj:t, att det för domänstyrelsen å ordinarie stat uppförda anslag, 88,300 kronor, måtte ökas med 5,700 kronor till 94,000 kronor, på det de å styrelsens stat uppförda tre tjänstebefattningarna i andra lönegraden måtte kunna utbytas mot befattningar i tredje lönegraden. Den begärda anslagsförhöjningen beviljades af Riksdagen, men endast på extra stat för år 1884.

Domänstyrelsens organisation var sålunda fortfarande provisorisk. Ej ens de två ledamotsplatser, för hvilka full aflöning uppförts å ordinarie stat, voro försedda med ordinarie innehafvare. De, som förvaltade dessa tjänster, vidhöllo nämligen, att de icke ville binda sig vid dem, innan de ägde visshet att icke, genom inskränkning i ledamöternas antal, med dessa befattningar komme att förenas åligganden, alltför betungande för att kunna på ett samvetsgrant sätt fullgöras.

Detta förhållande fortfor till den 5 december 1884, då fullmakter utfärdades för fem byråchefer i styrelsen.

På förnyad framställning i ämnet från Kungl. Maj:t hade nämligen vid 1884 års riksdag medgifvits, att det för styrelsen å ordinarie stat upptagna anslaget finge ökas med 5,700 kronor till 94,000 kronor.

Den för domänstyrelsen fastställda staten har sedan dess haft följande utseende.

	K r o n o r.			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
1 generaldirektör och chef	6,200	2,800	9,000	
Jordbruksafdelningen.				
1 föredragande, byråchef	4,400	2,000	6,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 dito dito	4,400	2,000	6,400	
1 notarie	1,800	1,200	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 dito	1,800	1,200	3,000	
Skogsafdelningen.				
1 föredragande, byråchef	4,400	2,000	6,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 dito dito	4,400	2,000	6,400	
1 dito dito	4,400	2,000	6,400	
1 notarie	1,800	1,200	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 dito	1,800	1,200	3,000	
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000	
1 revisor	1,800	1,200	3,000	
1 ombudsman och fiskal	1,800	1,200	3,000	
1 registrator och aktuarie	1,800	1,200	3,000	
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 andre dito	500	300	800	
1 dito dito	500	300	800	
<i>Anmärkning.</i> Om vaktmästare åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.				
Anslag till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader	—	—	22,300	
Inspektionsresor	—	—	4,000	
Summa	—	—	94,000	

Anslaget till vikariatsersättning, arvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader var enligt den utredning, som låg till grund för Kungl. Maj:ts proposition vid 1882 års riksdag, afsedt att användas på följande sätt:

	K r o n o r .		
for jordbruksafdelningen:			
2 amanuenser å 1,500 kronor hvardera	3,000	—	
1 byggnadsbiträde	2,000	—	
2 extra biträden å 800 kronor	1,600	—	
fitpenningar	500	—	
renskrifning, annons- och tryckningskostnader	2,800	—	9,900
for skogsafdelningen:			
2 amanuenser å 1,500 kronor	3,000	—	
1 d:o	1,200	—	
renskrifning, annons- och tryckningskostnader	4,500	—	8,700
samt dessutom:			
vikariat och extra biträden	2,150	—	
1 amanuens åt registratorn	1,500	—	
för slutsummans jämnande	50	—	3,700
Summa kronor	—	—	22,300

Det dröjde emellertid ej lång tid efter det staten blifvit fastställd, förrän behof af ökad arbetsbiträde hos styrelsen gjorde sig gällande. Sålunda såg sig styrelsen redan under år 1886 nödsakad att anställa ytterligare en amanuens å skogsafdelningen. Det visade sig äfven snart vara omöjligt för den enda hos styrelsen anställda revisorn att inom stadgad tid medhinna behörig granskning af de räkenskaper, som skulle undergå granskning inom styrelsen. För afhjälpande af detta missförhållande har åren 1891—1905 hos styrelsen varit anställd en extra revisor under viss del af året.

En följd af den växande arbetsmängden och däraf föranledd ökning af styrelsens extra personal blef emellertid, att anslaget till vikariatsersättning m. m. visade sig allt mera otillräckligt för bestridande af de kostnader, för hvilka anslaget är afsedt. De beräknade utgifterna för

amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen understego sålunda rätt snart de verkliga utgifterna för ändamålet ganska väsentligt. Någon jämkning af det slag, som vid aflåtandet af 1882 års kungl. proposition ifrågasatts och ofvan å sid. 8 berörts, kunde endast i högst ringa grad äga rum, då jordbruksafdelningen var i behof af de medel, som afsetts för amanuenser och extra biträden å denna afdelning. Gång efter annan måste därför anvisas särskilda belopp för bristens täckande.

Dessa förhållanden föranledde slutligen styrelsen att i underdånig skrifvelse den 25 oktober 1899 hos Kungl. Maj:t hemställa om ett extra anslag för år 1901 af 10,100 kronor till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen. Till grund för denna framställning anfördes, att, efter noggrann beräkning af det extra biträde och de arfvodesbelopp, som voro behöfliga för att styrelsen skulle kunna nöjaktigt och utan tillbakasettande af en del för administrationen viktiga arbeten fullgöra sina funktioner, styrelsen funnit, att för extra biträde å skogsafdelningen skulle erfordras:

	Kronor.
till arfvoden åt 6 amanuenser, 2,000 kronor för hvar	12,000 —
› arfvode åt 1 extra revisor under tre månader af året	750 —
› vikariatsersättningar och extra biträden	2,800 —
tillsammans	15,550 —

För ifrågavarande ändamål utgingo af de i gällande stat upptagna medel:

	Kronor.
till arfvoden åt 2 amannenser, 1,500 kronor åt hvardera	3,000 —
› arfvode åt 1 amanuens	1,200 —
› vikariatsersättningar och extra biträden det för sådant ändamål för domänstyrelsen i dess helhet uppförda belopp, 2,150 kronor, efter afdrag af 900 kronor för vikariat inom jordbruksafdelningen	1,250 —
eller tillsammans	5,450 —

Då öfriga till anslagstiteln hörande medel voro fullt behöfliga för därmed afsedda ändamål, erfordrades sålunda ett fyllnadsbelopp af 10,100

kronor för att behovet af extra biträde inom styrelsens skogsafdelning skulle blifva nöjaktigt tillgodosedt.

Kungl. Maj:t föreslog, i enlighet med styrelsens hemställan, vid 1900 års riksdag, att till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å styrelsens skogsafdelning måtte på extra stat för år 1901 beviljas ett anslag af 10,100 kronor.

I skrifvelse den 9 maj 1900 (n:r 78) meddelade Riksdagen, att den visserligen funnit, att ökningen i arbetet inom skogsafdelningen borde föranleda en höjning i anslaget till amanuenser och extra biträden inom denna afdelning, men att den föreslagna ökningen af amanuensernas antal från tre till sex syntes Riksdagen väl hög. Det ifrågasatta amanuensarfvodet var upptaget till 2,000 kronor eller 500 kronor högre än det förhöjda arfvode, Riksdagen samma år anvisat att utgå till amanuenser i kammarrätten, och detta högre amanuensarfvode fann Riksdagen väl be-tingadt af den omständighet, att amanuenserna å domänstyrelsens skogsafdelning, för hvilkas kompetens erfordrades forstlig sakkunskap, ej kunde beräkna att genom tjänstgöring äfven inom annat ämbetsverk i hufvudstaden förvärfva ytterligare bidrag till bestridande af lefnadskostnaderna, men däraf följde äfven, att amanuenserna å skogsafdelningen kunde ägna mera tid åt arbetet därinom. Med hänsyn därtill hade Riksdagen ansett, att arfvodena för dessa amanuenser kunde inskränkas till fyra och att det begärda anslaget följaktligen borde minskas med 4,000 kronor. I öfverensstämmelse härmed beviljade Riksdagen ett extra anslag för år 1901 af 6,100 kronor till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å domänstyrelsens skogsafdelning.

Detta anslag utgick med enahanda belopp under åren 1902—1905.

Den sålunda inträdda ökningen i styrelsens tillgångar visade sig emellertid snart otillräcklig. Orsaken därtill låg förnämligast däri, att kostnaderna för renskrifning stigit med afsevärda belopp. Vid slutet af år 1904 voro anslagen så hårdt anlitade, att ett mycket obetydligt belopp blef öfrigt till utdelning såsom gratifikation för arbete, som under året utförts af extra tjänstemän. På framställning bemyndigade då Kungl. Maj:t styrelsen att af det till dess disposition ställda reservationsanslaget

till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet använda ett belopp af 1,650 kronor till gäldande af kostnader för renskrifning under år 1904 å styrelsens skogsafdelning.

Samtidigt därmed gjorde styrelsen i underdånig skrifvelse den 15 november 1904 framställning om vidtagande af åtgärder för anställande af ytterligare tre tjänstemän i första lönegraden å skogsafdelningen.

Erfarenheten inom ämbetsverket hade, enligt hvad styrelsen i nämnda skrifvelse anförde, ådagalagt, att behovet af ökade arbetskrafter på skogsafdelningen ej blifvit fyllt genom den ökning i antalet amanuenser, som förenämnda extra anslag möjliggjort. Det erfordrades nämligen ökade arbetskrafter ej endast vid de enklaste göromålen, såsom vid kollationering eller vid expediering af uppsatta och justerade ärenden eller vid uppsättande af enklare mål, utan äfven vid beredandet till föredragning af de viktigare ärendena, hvilkas antal högst betydligt ökats. Därigenom hade behovet af med dylikt arbete fullt förtrogna och skickliga tjänstemän gjort sig högligen kännbart; och styrelsen hade ock kommit till den uppfattningen, att något större gagn icke kunde tillföras arbetet inom skogsafdelningen genom förstärkning af den extra personalen.

Oaktadt det något förhöjda arfvodet åt vederbörande amanuenser hade det nämligen visat sig omöjligt att under någon längre tid fästa vid amanuens tjänstgöringen i centralämbetsverket personer, utbildade för det praktiska skogsyrket. Efter en kortare tid plögade dessa, såsom naturligt vore, söka att i den praktiska utöfningen af sitt yrke vinna en bättre utkomst, än hvad amanuensbefattning i centralämbetsverket kunde erbjuda.

Styrelsen ansåg därför, att en ökning af den ordinarie personalen var den enda utvägen, hvarigenom skogsafdelningens kännbara behof af förstärkning i dess arbetskrafter kunde på ett tillfredsställande sätt afhjälpas. En sådan förstärkning i arbetskrafterna för uppehållande på ett nöjaktigt sätt af göromålen å denna afdelning erfordrades i lika mån å hvar och en af de tre byråerna å afdelningen, och borde därför ytterligare en fast anställd tjänsteman i första graden tillföras hvarje byrå. Endast därigenom syntes ärendena kunna i god tid och med noggrannhet handläggas.

Med anledning af styrelsens framställning föreslog Kungl. Maj:t vid 1905 års riksmöte, att Riksdagen måtte medgifva, att i den för domänstyrelsen gällande stat under skogsafdelningen uppfördes aflöningar till ytterligare tre tjänstemän i första graden (notarier) med 3,000 kronor för dem hvar, däraf 1,800 kronor i lön, som efter fem år kunde höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt 1,200 kronor såsom tjänstgöringspenningar. I sammanhang därmed föreslogs, att till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen skulle på extra stat för år 1906 beviljas ett anslag, som med 2,750 kronor understeg det för enahanda ändamål för åren 1901—1905 beviljade.

Förslaget i förstnämnda hänseende vann i så måtto Riksdagens bifall, att den, såsom dess skrifvelse den 19 maj 1905 n:r 146 gifver vid handen, anvisade nödiga medel till auställande af nämnda tre tjänstemän, men uppförde anslaget å extra stat under hänvisning till den utredning, som pågick rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m. Anslaget har sedermera beviljats äfven för åren 1907 och 1908.

Till amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen anvisade Riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag på extra stat för år 1906 ett anslag af 3,350 kronor.

Vid 1905 års utgång visade sig änyo en brist i anslaget till vikariatsersättning m. m. Denna gång sökte och erhöll styrelsen Kungl. Maj:ts bemyndigande att af förenämnda reservationsanslag använda 2,450 kronor till gäldande af renskrifningskostnad år 1905 å skogsafdelningen.

I underdånig skrifvelse den 1 december 1905 gjorde styrelsen emellertid framställning om proposition till Riksdagen, att i den för styrelsen gällande stat finge, i stället för anslaget till »vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader», uppföras dels till renskrifnings- och tryckningskostnader, såsom förslagsanslag, 10,000 kronor, dels ock ett bestämdt anslag å 26,000 kronor till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden.

Denna framställning föranledde ej annan åtgärd än att på Kungl. Maj:ts förslag Riksdagen, jämlikt skrifvelse den 23 maj 1906 n:r 145, för

år 1907 beviljade ett extra anslag af 8,000 kronor till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader.

Enahanda anslag har beviljats jämväl för år 1908. Däremot har för åren 1907 och 1908 ej begärts eller beviljats något anslag på extra stat till amanuenser och extra biträden å styrelsens skogsafdelning.

Under år 1906 uppstod å styrelsens anslag till vikariatsersättning m. m. en brist af 5,500 kronor. Äfven detta belopp fick styrelsen ersatt af förenämnda reservationsanslag.

Nedanstående sammanställning afser att visa hvad styrelsen för bestridande af utgifter, som enligt den fastställda staten skolat bekostas af anslaget å 22,300 kronor till vikariatsersättning m. m., under åren 1883—1906 haft till sin disposition förutom nyssnämnda anslag.

År.	Kronor.	Enligt kungl. bref af den	S ä r s k i l d a ä n d a m å l.
1883	2,500	25/5 1883	Till ersättning åt extra biträden vid skogshushållningsplaners granskning.
1887	400	31/12 1887	Till ersättning åt extra biträden.
1888	3,000	21/12 1888	Till uppsättnings-, renskrifnings- och tryckningskostnader samt för ersättningar till extra biträden.
1889	2,700	13/12 1889	För bestridande af renskrifningskostnader.
1890	500	14/2 1890	Till extra biträde för utarbetande af vissa kartor.
>	3,000	18/4 1890	För ett statistiskt arbete rörande kronans jordbruksdomäner.
1891	500	13/3 1891	Till en extra revisor under två månader.
1892	750	22/1 1892	Till en extra revisor under tre månader.
1893	750	20/1 1893	D:o.
>	2,000	22/12 1893	Till vikariatsersättningar, arfvoden m. m.
1894	750	26/1 1894	Till en extra revisor under tre månader.
1895	750	18/1 1895	D:o.
1896	750	24/1 1896	D:o.
1897	750	22/1 1897	D:o.
1898	750	22/1 1898	D:o.
>	1,500	22/12 1898	Till vikariatsersättning, arfvoden m. m.
1899	750	22/1 1899	Till en extra revisor under tre månader.
Trpt	22,100		

År.	Kronor.	Enligt kungl. bref af den	S ä r s k i l d a ä n d a m å l.
Trpt	22,100		
1899	2,900	8/12 1899	Till vikariatsersättning, arfvoden m. m.
1900	750	15/12 1899	Till en extra revisor under tre månader.
>	2,900	30/11 1900	Till vikariatsersättning, arfvoden m. m.
1901	6,100	1/6 1900	Till amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen.
1902	6,100	7/6 1901	D:o.
1903	6,100	6/6 1902	D:o.
1904	6,100	10/6 1903	D:o.
>	1,650	16/12 1904	Till renskrifningskostnader å skogsafdelningen.
1905	6,100	17/6 1904	Till amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen.
>	750	31/12 1904	Till en extra revisor under tre månader.
>	2,450	2/12 1905	Till renskrifningskostnader å skogsafdelningen.
1906	3,350	16/6 1905	Till amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen.
>	5,500	29/11 1906	Till renskrifningskostnader å skogsafdelningen.
S:ma	72,850		

I det föregående har omnämnts, att inom skogsstyrelsen under de senare åren af dess verksamhet var anställd en särskild statistiker. Någon motsvarande befattning uppfördes ej i staten för domänstyrelsen. De statistiska arbeten, som hittills utförts inom denna styrelse, hafva förden skull verkstälts under vederbörande byråchefers ledning af amanuenser och extra biträden. Det vidlyftigaste af dessa arbeten har gällt de årligen i Sveriges officiella statistik publicerade berättelserna rörande skogsväsendet.

Till upplysning om de särskilda kostnader, som dessa berättelser föranledt, må här meddelas, att i arfvoden för utarbetandet af berättelserna för åren 1900—1904 utbetalats från reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet respektive kronor 333: 32, 499: 98, 666: 65, 500 och 500, samt att tryckningskostnaderna belöpt sig för 1900 års berättelse, hvilken utgör en s. k. femårsberättelse, till närmare 5,000 kronor samt för hvar och en af berättelserna för åren 1901—1904 till belopp af mellan 2,000 och 3,000 kronor.

Vid 1906 års riksdag väcktes inom båda kamrarna motioner med hemställan, att framställning måtte aflätas från Riksdagen, bland annat,

därom att Kungl. Maj:t täcktes genom domänstyrelsen låta, i den mån material därtill finnes och kunde erhållas, utarbета och för Riksdagen framlägga redogörelse för hvarje statens skogspark. Särskildt borde därvid framhållas önskvärdheten af uppgifter öfver ytvidd och virkesmängd samt dessas fördelning på de särskilda ålders- (års-) klasserna, produktionsförmåga, afverkningsbelopp och förvaltningskostnad.

I de utlåtanden, som afgåfvos öfver dessa motioner af vederbörande tillfälliga utskott, framhölls att, med den allt större betydelse kronoparkerna under förutsättning af en god skötsel måste erhålla för statshushållningen, en komplettering af den nuvarande statistiken rörande skogsväsendet i det af motionärerna angifna syftet vore väl på sin plats såsom ett medel att fullständigare än tillförne lämna meddelanden om statsskogarnas tillstånd; och hemställdes, bland annat, att Riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande af åtgärder för en utveckling i ofvan angifna riktning af den officiella statistiken för skogsväsendet.

Hvad sålunda hemställdes bifölls af Första kammaren, men afslogs af Andra kammaren, hvadan frågan förföll.

Under åberopande af hvad hos Riksdagen förekommit och under framhållande att med nuvarande anordning af det statistiska arbetet inom styrelsen det i längden skulle visa sig omöjligt att hålla skogsstatistiken i jämnhöjd med de fordringar, som med hänsyn till en nyare tids förhållanden kunde ställas därpå, hemställde domänstyrelsen i underdånig skrifvelse den 23 november 1906 om aflåtande af framställning till Riksdagen angående beviljande på extra stat för år 1908 af ett anslag å 6,487 kronor 50 öre för utförande af statistiskt arbete inom styrelsen.

Därvid anförde styrelsen, att det ej var möjligt att på förhand bestämma, huru arbetet bäst borde organiseras och hvilka anslag, som därför kunde blifva nödvändiga. Det definitiva ordnandet af arbetet borde därför föregås af någon tids praktiskt försöksarbete. Så mycket syntes dock gifvet, att för ledning och öfvervakande af det statistiska arbetet i dess helhet borde anställas en person med statistisk utbildning, som däråt kunde ägna hela sin tid och sitt intresse, hvarjämte ett mindre belopp erfordrades för ställande af nödigt arbetsbiträde tillika med praktisk och vetenskaplig forstlig fackkunskap till statistikerns förfogande.

Hvad för ett provisoriskt anordnande af en mera genomförd statistik inom domänstyrelsen kunde vara nödvändigt skulle, enligt styrelsens beräkning, utgöra, för år räknadt, dels ett anslag af 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor räknade såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar, till anställande af en förste aktuarie, dels ock ett belopp af 1,987 kronor 50 öre, hvaraf skulle användas 187 kronor 50 öre för beredande af ersättning till vikarie under sex veckors semester för nyssnämnda tjänsteman och 1,800 kronor till anställande af ett fackligt bildadt arbetsbiträde vid det statistiska arbetet.

Domänstyrelsens ifrågavarande skrifvelse anmäldes inför Kungl. Maj:t den 30 januari 1907, hvarvid beslöts, att densamma skulle öfverlämnas till löneregleringskommittén för att tagas i öfvervägande vid dess behandling af frågan om lönereglering för domänstyrelsen.

Ofvan har omnämnts, att Kungl. Maj:t den 10 november 1882 meddelade föreskrifter att tillsvidare, och intill dess definitiv instruktion för domänstyrelsen framdeles kunde, på styrelsens eget förslag, varda fastställd, tjäna styrelsen till efter rättelse. Dessa föreskrifter äro fortfarande gällande. Med skrifvelse den 12 november 1900 öfverlämnade styrelsen till Kungl. Maj:t förslag till instruktion, men detta förslag är fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts pröfning.

I denna afdelning af kommitténs betänkande torde slutligen böra erinras, att genom kungl. cirkulär den 25 oktober 1901 ämbetsverk och myndigheter anbefalldes att hvar för sin förvaltningsgren inkomma med utredning, huruvida, under angifven förutsättning, för tiden efter år 1902 ändringar i vederbörande lönestater kunde anses böra äga rum, därvid tillika borde komma under öfvervägande, huruvida genom förenklingar i förvaltningen tillfälle kunde beredas till indragning af tjänster, som genom de förändrade anordningarna kunde undvaras.

Domänstyrelsen afgaf i anledning däraf den 23 maj 1902 underdånigt utlåtande, i hvad styrelsens egen personal angick, hvilket utlåtande med skrifvelse den 19 november samma år öfverlämnades från jordbruksdepartementet till löneregleringskommittén.

I nämnda utlåtande föreslogs slutaflöningen till följande belopp:

generaldirektören	kronor 11,000
hvar byråchef (inber. ett ålderstillägg)	» 8,400
hvar tjänsteman i första lönegraden (inber. två ålderstillägg)	» 4,900
förste vaktmästaren	» 1,400
hvar andre vaktmästare (inber. ett ålderstillägg)	» 1,200

Och då sedan ämbetsverkets tillkomst göromålen betydligt ökats samt allt syntes styrelsen tala för att göromålen för framtiden skulle komma att tillväxa, ansåg styrelsen indragning af någon tjänst inom ämbetsverket under dåvarande förhållanden icke kunna ske.

Domänstyrelsens ämbetsverksamhet.

I den förut omnämnda skrifvelsen den 10 november 1882 till generaldirektören och chefen för domänstyrelsen, angående förvaltningen af kronans domäner, förordnade Kungl. Maj:t, att bemälda styrelse skulle från 1883 års början öfvertaga dels kammarkollegii dåvarande befattning med förvaltningen af den kronans fasta egendom, som ej med stadgad åborätt innehades eller var till visst statsändamål anslagen och till följd däraf antingen till omedelbart begagnande upplåten eller ställd under särskild ämbetsmyndighets vård, dels ock de skogsstyrelsen då tillhörande åligganden i afseende på statens och andra allmänna skogar samt skogsväsendet i allmänhet.

Därjämte stadgades i samma skrifvelse, att domänstyrelsen i sin ämbetsutöfning hade att ställa sig till efterrättelse, jämte de i skrifvelsen meddelade föreskrifter, de i vederbörlig ordning fastställda grunderna för förvaltningen af kronans domäner med de ytterligare bestämmelser, som för samma grundens tillämpning blefve af Kungl. Maj:t meddelade, de för kammarkollegii dittillsvarande befattning med domänförvaltningen meddelade stadganden och bestämmelser, som icke vore mot omförmälda grunder stridande, samt den för skogsstyrelsen då gällande instruktion äfvensom öfriga rörande skogsväsendet gällande författningar i de delar, som icke blefvo ändrade genom hvad i den kungl. skrifvelsen stadgades.

I sitt den 18 november 1903 afgifna betänkande (delen II) angående kammarkollegium har kommittén föreslagit, att från nämnda kollegium ytterligare må till domänstyrelsen öfverflyttas vård och inseendet öfver kronans öfverloppsmarker och oafvittrade marker samt vid dem befintliga fisken.

De fastigheter, hvilkas förvaltning från och med år 1883 öfverflyttades från kammarkollegium till domänstyrelsen, utgjorde, med antal kontrakt

såsom beräkningsgrund, 3,469 och voro utarrenderade för sammanlagdt 3,218,477 kronor i årligt arrende. Antalet dylika fastigheter utgjorde vid 1906 års utgång 2,166 med en arrendeinkomst af 2,309,750 kronor 70 öre.

Under åren 1883—1906 hafva af ifrågavarande slags egendomar 1,313 försålts och 156 öfverlämnats till annan förvaltning, medan däremot under samma tidrymd 116 på lön anslagna boställen indragits till statsverket och ett tiotal egendomar på grund af särskilda Kungl. Maj:ts beslut öfverlämnats till domänstyrelsens förvaltning. En del egendomar hafva emellertid under ifrågavarande år uppdelats i flera arrendelotter, hvarigenom antalet i kronans ägo kvarvarande jordbruksdomäner blifvit något större, än med annan beräkningsgrund, än efter antalet kontrakt, skulle vara fallet.

Domänstyrelsen tillkommer ock förvaltningen af 24 till stuteriers underhåll anslagna egendomar, en för Vadstena krigsmanshuskassas räkning utarrenderad lägenhet och den mötespassevolansfonden tillhöriga kungsgården Herrevadskloster.

Vården af och inseendet öfver nu nämnda egendomar utgör den hufvudsakliga delen af styrelsens jordbruksafdelnings verksamhet.

Föreskrifter om sättet för denna förvaltning äro meddelade i kungl. kungörelsen den 10 november 1882 angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner, med däri sedermera genom kungl. kungörelserna den 17 december 1886, den 13 juli 1887, den 22 maj 1896, den 17 juni 1903, den 2 juni 1905 och den 28 juni 1907 skedda ändringar.

Enligt berörda författningar skola, då utarrendering förestår af dylik egendom, arrendevillkoren fastställas af domänstyrelsen med ledning af det utaf vederbörande arrendeuppskattningsmän uppgjorda förslag till egendomens utarrendering. I sammanhang därmed skall afgöras, huruvida optionsrätt till nytt arrende skall tillerkännas egendomens dittillsvarande arrendator. I sådant fall låter styrelsen hembjuda denne arrendet på fastställda villkor, men annars vidtagas åtgärder för arrendets utbudande på auktion.

Under arrendetiden inkomna ansökningar i jordbruksfrågor afgöras i regel af domänstyrelsen, såsom ansökningar om nybyggnad, nyodling, ängsvattning, täckdikning, foderförsäljning, anläggande af tegelbruk, kalkbränning, anläggning af mjöl- och sågkvarnar in. m.

Uppkommer fråga om vattenafledning, däraf den arrenderade egendomen tillskyndas fördel, skall styrelsen, där arrendatorn ej vill deltaga i företaget, därom göra anmälan hos Kungl. Maj:t med hemställan om den åtgärd, som i anledning däraf synes böra äga rum.

Vidare tillkommer det styrelsen att besluta i frågor om rätt för arrendator att söka laga skifte, om anläggning eller afhysning af torp samt torpafgälder, om botande af brandskada och däraf följande ersättningsfrågor, om rätt till hämtning af väglagningsämnen, om arrendeöfverlåtelse och öfverlåtelse af besittningsrätt till lägenhet, hvarom förbehåll gjorts i arrendekontraktet gentemot arrendator.

Styrelsen skall hålla hand däröfver, att syner och besiktningar å egendomarna behörigen förrättas och att åtgärder, som därvid befunnits nödiga, verkställas, äfvensom öfvervaka att behörig säkerhet ställes för arrendeskyldigheternas fullgörande.

Besvär öfver länsstyrelses beslut i fråga om utarrenderad egendoms förvaltning pröfvas och afgöras af domänstyrelsen.

Vid inträffande arrendeledighet af sådan egendom, som icke lämnar mer än 600 kronor i arrende, och i fråga om sådan egendom, som ej varit för statsverkets räkning utarrenderad men uppenbarligen är eller vid arrendeuppskattning finnes vara af sådan beskaffenhet, att för densamma icke kan påräknas högre arrende än 600 kronor, skall domänstyrelsen till Kungl. Maj:t afgifva förslag angående egendomens disposition. I fråga om de närmare bestämmelserna i detta ämne hänvisas till kungl. bref den 29 maj 1874, den 6 juni 1879, den 29 maj 1885, den 27 juni 1887, den 18 maj 1888, den 29 maj 1891 och den 23 maj 1902.

I frågor angående försäljning af vissa till inköpt skogsegendom hörande områden, hvilka frågor beredas till föredragning å domänstyrelsens skogsafdelning, bör jordbruksafdelningens yttrande inhämtas.

På grund af kungl. skrifvelse till domänstyrelsen den 25 september 1896, angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, åligger det styrelsen att, om vid arrendevärdering af egendom, som lämnar mer än 600 kronor i arrende, förslag väckts om styckning af eller afsöndring från egendomen i och för försäljning af viss del däraf, underställa dylikt förslag Kungl. Maj:ts pröfning.

Efter det beslut meddelats om försäljning af egendom eller del däraf föranstaltar styrelsen om försäljningen och utfärdar, efter erhållet be- myndigande, köpebref å fastigheten.

Det åligger styrelsen å jordbruksafdelningen:

att låta föra länsvis upprättade liggare öfver de för statsverkets och stuteriers räkning utarrenderade egendomarna,

att före utgången af januari månad hvarje år näst efter det, då omval till Riksdagens Andra Kammare ägt rum, till Kungl. Maj:t insända uppgift å samtliga under domänstyrelsens förvaltning ställda, för statsverkets räkning utarrenderade egendomar och inkomsterna däraf,

att under hvardera af de följande två åren inom samma tid till Kungl. Maj:t insända uppgift på de under förflutna året uppkomna förändringar i arrendeinkomsterna,

att likaledes före utgången af januari månad årligen till Kungl. Maj:t insända uppgift på försålda kronoegendomar, å hvilka styrelsen under föregående år utfärdat köpebref,

att till kammarrätten och statskontoret före februari månads utgång hvarje år meddela uppgift på under föregående år inträffade förändringar i statsverkets inkomster af utarrenderade kronoegendomar äfvensom på köpekillingar för egendomar, å hvilka styrelsen under föregående året utfärdat köpebref,

att före januari månads slut hvarje år till direktionen för civilstatens pensionsinrättning aflämna uppgift på de förändringar, som under nästföregående året inträffat med ordinarie tjänstemän samt betjänte inom styrelsen och skogsstaten, samt

att hvart nionde år till Kungl. Maj:t aflämna uppgift å taxeringsvärdena på de för statsverkets räkning utarrenderade egendomarna.

Allmänna ärenden, som röra domänstyrelsen i dess helhet, däribland alla frågor rörande styrelsens personal, handläggas på en af jordbruksafdelningens byråer.

Frågor om tillsättande af och tjänstledighet för domänintendenterna handläggas jämväl på jordbruksafdelningen.

Med afseende på omfattningen af de göromål, som tillhöra domänstyrelsens skogsafdelning, torde till en början böra erinras,

att kronoparkernas ytvidd under den tid, domänstyrelsen varit i verksamhet, tillökats med nära 100 procent, i det att densamma vid slutet af år 1905, enligt numera tillgänglig berättelse, utgjorde 4,524,260¹⁴ hektar mot 2,324,675⁰⁸ hektar vid tiden för domänstyrelsens tillkomst;

att totalarealen af de allmänna skogarna i riket, kronoparkerna inberäknade, under samma tidrymd ökats från 5,748,763⁹² hektar till 7,090,551⁶³ hektar¹;

att genom lag den 24 juli 1903 blifvit under skogsstatens tillsyn och kontroll ställda skogar, hvilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående, eller s. k. skyddsskogar med en areal af närmare 874,000 hektar;

att med inberäkning af skyddsskogarna arealen af enskilda skogar med inskränkt dispositionsrätt utgör omkring 4,013,480 hektar;

att statens utgifter för skogsväsendet utgjorde år 1905 kronor 2,734,906: 60 mot kronor 677,441: 49 år 1883;

att statens inkomster i skogsmedel år 1906 uppgingo till kronor 8,618,009: 37 mot kronor 1,967,598: 77 år 1883; samt

att de för skogsväsendets räkning utarrenderade hemman, torp, lägenheter och fisken uppgå till ett antal af sammanlagdt 2,606 och tillsammans lämna i årligt arrende kronor 254,621: 36.

Normerna för skogsafdelningens verksamhet i afseende på statens och andra allmänna skogar samt skogsväsendet i allmänhet återfinnas till största delen i den för skogsstyrelsen och skogsstaten den 19 november 1869 utfärdade instruktion, kungl. skrifvelsen till skogsstyrelsen den 11 november 1881 angående skogsmedels redovisande m. m. jämte därtill gjorda tillägg, ofvan omnämnda kungl. skrifvelsen den 10 november 1882 angående förvaltningen af kronans domäner, stadgarna för de allmänna skogsläroverken i riket den 13 april 1886 med däri gjorda ändringar, instruktionen för skogsstaten den 29 november 1889 samt kungl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket den 26 januari 1894.

Euligt dessa med flera författningar och kungl. bref åligger det domänstyrelsen å skogsafdelningen:

¹ I denna summa äro dock inberäknade en del s. k. besparingsskogar i Kopparbergs och Gäfleborgs län, tillhopa 248,443²³ hektar, med hvilka domänstyrelsen ej har att taga befattning.

att i allmänhet verka för befrämjande af en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket,

att utöfva högsta ledningen af skogsförvaltningen å kronoparker, kronan tillhöriga flygsandsfält och statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar samt de häradsallmänningar, skogar å allmänna inrättningars hemman, stadsskogar, renbetesfjäll och boställsskogar, hvilka blifvit ställda under skogsstatens vård,

att bestämma och öfvervaka skötseln af öfriga boställsskogar,

att tillse det skötseln och begagnandet af öfriga allmänna skogar samt enskilda tillhöriga skogar, hvilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående, vederbörligen öfvervakas,

att hafva tillsyn öfver de allmänna skogsläroverken samt öfverinseendet öfver de till dessa och till skogsstaten anslagna boställen, hemman och lägenheter,

att utöfva befäl och öfverinseende öfver tjänstemän och betjante vid skogsstaten och skogsläroverken äfvensom öfver skogsingenjörer samt

att redovisa alla inkomster af allmänna skogar, som stå under skogsstatens förvaltning eller inseende och af hvilka afkastning tillfaller antingen statsverket eller under statskontorets förvaltning ställda fonder, samt att af nämnda inkomster bestrida utgifterna till skogsstatens aflöning och till förvaltningskostnader för allmänna skogar.

Dessa äro de för domänstyrelsens å skogsafdelningen verksamhet gällande allmänna bestämmelser.

Beträffande de uppgifter af speciell natur, som förekomma till behandling å skogsafdelningen, torde böra erinras om följande.

Rörande allmänna skogars indelning till ordnad hushållning och förfarandet därvid meddelar domänstyrelsen erforderliga föreskrifter, öfverensstämmande med de grunder, Kungl. Maj:t gillat. Tjänstemän vid skogsstaten och skogsläroverken förordnas af styrelsen att verkställa indelningsförrättningar, revision eller komplettering af hushållningsplaner samt eljest erforderlig skogsupp-kattning, ägoaffattning och undersökning för torrläggning af sankmark med flera till skogsförvaltningen hörande åtgärder. Efter verkställd indelnings-, revisions- eller kompletteringsförrättning skall

styrelsen i de fall, där sådant icke tillkommer öfverjägmästare, pröfva samt med eller utan ändringar och tillägg fastställa vid förrättningarna uppgjorda förslag afvensom sedermera, där så finnes nödigt, föreskrifva jämkningar i hushållningen och rättelse i fastställda planer.

Styrelsen skall pröfva och fastställa skogshushållningsplaner för enskilda skogar inom Norrbottens och Västerbottens län utom lappmarkerna.

Beträffande de allmänna skogar, hvilka blifvit ställda under skogsstatens vård, tillkommer det styrelsen att ej mindre bestämma om utsyning och försäljning af virke, upplåtelse till grässlätter och mulbete samt torf-, sten- och grustäkt med mera dylikt än äfven förordna om förvaltningsåtgärder i öfrigt samt bestämma de utgiftsbelopp, hvilka därvid icke få öfverskridas.

Vidkommande skogsinstitutet, för hvilket styrelsens chef är inspektor, samt skogsskolorna åligger det styrelsen öfvervaka, att undervisningen så ordnas och handhafves, att läroverken motsvara sin bestämmelse.

Styrelsen skall tillse, att de till skogsstaten och skogsläroverken anslagna boställen användas till de med dem afsedda ändamål och vederbörligen underhållas.

I fråga om civila och ecklesiastika boställsskogar tillkommer det i regel styrelsen att bestämma boställshafvares andel i skogsafkastningen. I vissa fall, som angifvas uti § 20 af kungl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket, skall styrelsen dock underställa dylika ärenden Kungl. Maj:ts pröfning. Från boställena influtna skogsmedel fördelas af styrelsen, som jämväl föranstaltar om utbetalande till vederbörande af dem tillkommande andelar däraf.

På kronoparker och andra till skogsstatens förvaltning öfverlämnade skogar befintliga inägoområden, hvilka ej utläggas till skog, upplätas genom styrelsens försorg på arrende under villkor, dem styrelsen äger bestämma.

Reglementariska föreskrifter i afseende på utförandet af de tjänstemän och betjante vid skogsstaten och skogsläroverken samt skogsingenjörer tillhörande åligganden meddelas af styrelsen.

Styrelsen tillkommer jämväl att bestämma omfattningen af kronojägar- nas bevakningstrakter.

Då öfverjägmästarbefattning blir vakant, skall styrelsen därom göra anmälan hos Kungl. Maj:t. Angående ledig jägmästartjänst utfärdas af styrelsen kungörelse; och inlämnas ansökningshandlingarna till styrelsen, som upprättar förslag till tjänstens återbesättande och insänder detsamma jämte ansökningshandlingarna till Kungl. Maj:t. Kronojägare och kronoskogsvaktare, såväl ordinarie som extra, antagas af styrelsen.

Tjänstledighet för öfverjägmästare och jägmästare äger styrelsen bevilja på tid ej öfverstigande tre månader.

Tjänstledighet för assistenter och andra extra jägmästare samt skogsbetjante beviljas af styrelsen. Då ledigheten afser viss kortare tid, äger respektive öfverjägmästare eller jägmästare bevilja densamma.

Styrelsen äger tilldela öfverjägmästare och jägmästare varning eller ålägga dem antingen böter, svarande mot högst en månads aflöning, eller ock suspension under högst tre månader från tjänst och aflöning. Assistenterna och andra extra jägmästare kunna af styrelsen varnas eller skiljas från skogsstaten. Skogsbetjante äger styrelsen förflytta till annan tjänstgöringsort, afstänga på viss tid från tjänst och löneförmåner eller för alltid skilja från tjänsten.

Före den 1 oktober hvarje år skall styrelsen till Kungl. Maj:t ingifva statförslag angående medel, hvilka styrelsen anser behöfligt att begära hos påföljande riksdag.

Inom november månad hvarje år skall styrelsen till Kungl. Maj:ts pröfning ingifva dels generalförslag öfver användande under följande år af anslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet, dels förslag rörande de åtgärder, som äro afsedda att under samma tid bekostas af de ecklesiastika bostälernas skogsfond.

Samtliga till styrelsen inkomna räkenskaper med verifikationer skola undergå fullständig granskning i styrelsen. De räkenskaper, hvilka ej skola åtföljas af verifikationer och hvilkas granskning till siffran sker annorstädes, skola granskas hos styrelsen med hänsyn till det sätt, hvarpå de uppburna medlen blifvit använda.

I mål rörande anmärkning, som uppkommit vid räkenskapsgranskningen, meddelar styrelsen beslut, och när grof vårdslöshet och uppenbar vanvård finnes ådagalagd, äger styrelsen ålägga den felaktige, jämte åter-

betalningsskyldighet, att gälda det anmärkningsförfattaren tillkommande anmärkningsarfvode.

Styrelsen pröfvar och afgör i förekommande fall besvär öfver skogstjänstemans beslut eller åtgärd.

Det åligger styrelsen att bevaka kronans rätt i afseende på fullföljd af talan mot Konungens befallningshafvandes utslag i frågor rörande dels afsättande af mark till kronopark och tilldelande af skogsanslag till hemman och lägenheter vid afvittring, dels ock reglering af flottning i vattendrag, som utgör flottled för virke från kronans skogar.

Årligen före den 1 december skall styrelsen till Kungl. Maj:t ingifva berättelse för det föregående året rörande skogshushållningen, skogsundervisningen och jaktväsendet. Denna berättelse skall jämväl innehålla en summarisk redogörelse för de af skogsstatens tjänstemän och betjante under året föranledda åtal för förbrytelser mot skogs- och jaktförfattningarna, uppgifter om dödade rofdjur och de af rofdjur dödade husdjur samt uppgift om värdet på kronan tillhöriga skogar. Hvert femte år skall ett sammandrag göras af de fem sistförflutna årens berättelser.

Styrelsen å skogsafdelningen skall före utgången af januari månad årligen till Kungl. Maj:t insända förteckning på de inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark, hvilka under det föregående året för kronans räkning ägt rum, med angifvande af pris och areal.

Öfver de under nionde hufvudtiteln uppförda anslag till skogsväsendet äfvensom öfver andra af styrelsen förvaltade medel skall föras hufvudbok, omfattande ett kalenderår; och skall densamma, jämte tillhörande verifikationer, senast den 30 april påföljande år öfverlämnas till kammarrätten.

Hos styrelsen föras länsvis upprättade liggare öfver kronoparker, kronan tillhöriga flygsandsfält, statens till bergshandteringens understöd anslagna skogar samt under skogsstatens förvaltning och vård ställda renbetesfjäll och andra skogar äfvensom sådana till bostadsboställen hörande skogar, som blifvit till ordnad hushållning indelade, för skogsväsendets räkning utarrenderade hemman och lägenheter samt de till skogsstaten och skogsläroverken upplåtna boställen och lägenheter.

Till vidare utredning angående omfattningen af domänstyrelsens ämbetsåligganden meddelas följande sammandrag af styrelsens arbetsförteckningar för hvar femte år från och med år 1884 — det första år, hvarunder dylika förteckningar uppgjorts — samt för åren 1905 och 1906.

Jordbruksafdelningen.

	År						
	1884.	1889.	1894.	1899.	1904.	1905.	1906.
Ingående balans:							
Kungl. bref och remisser	11	23	15	31	25	15	25
Arrendeförslag m. m.	232	267	434	318	229	224	269
Säger	243	290	449	349	254	239	294
Inkomna mål:							
Kungl. bref och remisser	182	503	404	279	281	291	327
Besvärsmål	3	2	—	—	—	—	—
Arrendeförslag m. m.	1,262	1,892	1,525	1,228	1,338	1,494	1,672
Säger	1,447	2,397	1,929	1,507	1,619	1,785	1,999
Summa	1,690	2,687	2,378	1,856	1,873	2,024	2,293
Afgjorda mål:							
Kungl. bref och remisser	160	495	402	281	291	281	306
Besvärsmål	3	2	—	—	—	—	—
Arrendeförslag m. m.	1,261	1,887	1,614	1,331	1,343	1,449	1,709
Säger	1,424	2,384	2,016	1,612	1,634	1,730	2,015
Utgående balans:							
Kungl. bref och remisser	33	31	17	29	15	25	46
Arrendeförslag m. m.	233	272	345	215	224	269	232
Säger	266	303	362	244	239	294	278
Summa	1,690	2,687	2,378	1,856	1,873	2,024	2,293

Skogsafdelningen.

	År						
	1884.	1889.	1894.	1899.	1904.	1905.	1906.
Ingående balans:							
Kungl. bref och remisser	26	19	24	30	56	69	64
Besvärsmål	1	1	2	—	5	4	—
Skogshushållningsmål, kassaredo- görelser m. m.	601	559	443	411	781	1,040	1,258
Säger	628	579	469	441	842	1,113	1,322
Inkomna mål:							
Kungl. bref och remisser	143	230	198	291	496	529	693
Besvärsmål	2	3	11	7	6	12	11
Skogshushållningsmål, kassaredo- görelser m. m.	3,316	4,659	3,478	3,907	5,023	5,487	5,226
Säger	3,461	4,892	3,687	4,205	5,525	6,028	5,950
Summa	4,089	5,471	4,156	4,646	6,367	7,141	7,252
Afgjorda mål:							
Kungl. bref och remisser	154	224	194	279	483	534	684
Besvärsmål	2	4	9	6	7	16	7
Skogshushållningsmål, kassaredo- görelser m. m.	3,412	4,690	3,557	3,815	4,764	5,289	5,437
Säger	3,568	4,918	3,760	4,100	5,254	5,819	6,128
Utgående balans:							
Kungl. bref och remisser	15	25	28	42	69	64	73
Besvärsmål	1	—	4	1	4	—	4
Skogshushållningsmål, kassaredo- görelser m. m.	505	528	364	503	1,040	1,258	1,047
Säger	521	553	396	546	1,113	1,322	1,124
Summa	4,089	5,471	4,156	4,646	6,367	7,141	7,252

Mellan de till jordbruksafdelningen hörande två byråer (n:r 1 och n:r 2) hafva ärendena sålunda fördelats:

byrån n:r 1 handlägger styrelsens allmänna ärenden, ärenden, som röra jordbruksafdelningen i dess helhet, äfvensom öfriga till afdelningen hörande ärenden beträffande kronoegendomar, belägna inom Stockholms,

Uppsala, Kronobergs, Gottlands, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands och Norrbottens län.

Å byrån n:r 2 handläggas öfriga till jordbruksafdelningen hörande ärenden.

Mellan skogsafdelningens tre byråer (n:r 3—5) äro ärendena fördelade på följande sätt:

å byrån n:r 5 handläggas frågor angående förvaltnings- och utgiftsförslag, utgiftsstater samt kassaredogörelser och kvartalsräkningar, anmärkningsmål, frågor angående disposition af skogsmedel från ecklesiastika och civila boställen, husröteersättning vid statens utarrenderade egendomar, skogsstatens boställen, aflöningar och ersättningar för förrättningar samt med nämnda ärenden sammanhängande besvärsmål;

byrån n:r 3 handlägger skogsafdelningens allmänna mål, d. v. s. dem som röra skogsafdelningen i dess helhet, äfvensom skogsärenden från de norrländska länen samt Kopparbergs och Värmlands län, i den mån dessa mål och ärenden ej inbegripas i hvad som tillhör byrån n:r 5, och därjämte frågor om skogsläroverken och skogsingenjörernas verksamhet samt jaktmål;

å byrån n:r 4 handläggas skogsärenden från rikets öfriga län, i den mån de ej tillhöra byrån n:r 5.

Beträffande särskildt ärenden angående tjänstetillsättning, tjänstledighet, förordnanden och afsked för skogsstatens tjänstepersonal, handläggas dylika ärenden å byrån n:r 3, om tjänstinnehafvaren i fråga har sin verksamhet inom något af de län, som höra till denna byrås verksamhetsområde, men eljest å byrån n:r 4.

I fråga om arbetets fördelning mellan de särskilda byråerna må här jämväl intagas följande uppgifter angående de å byråerna handlagda ärenden, som afgjorts under år 1906.

Jordbruksafdelningen.

	Byrån n:r 1.	Byrån n:r 2.
Allmänna ärenden angående styrelsen	141	—
Arrendemål:		
Utarrendering af kronans jordbruksdomäner	143	164
Arrendeöfverlåtelser	55	53
Upplåtelser af lägenheter under löpande arrendeperiod	28	21
Öfverlåtelser af besittningsrätten till lägenheter	25	10
Nedsättning i arrenden	20	15
Byggnadsfrågor	113	90
Vattenaflednings-, diknings- och odlingsfrågor	25	43
Syner och besiktningar	152	154
Foderförsäljningar	45	32
Upplåtelse af mark för järnvägsdrift, framdragande af elektriska kraftledningar, telefon- och vattenledningar m. m.	39	25
Ärenden angående försäljning af egendomar och lägenheter	157	166
Utfärdande af köpebref	97	38
Egendomars öfverlämnande till skogsstaten eller annan myndighet	14	5
Ärenden angående rågångsreglering, ägostyckning m. fl. landtmäteriförrättningar	10	14
Öfriga ärenden	79	42
Summa	1,143	872

Skogsafdelningen.

	Byrån n:r 3.	Byrån n:r 4.	Byrån n:r 5.
Utsyningsförslag och stämplingslängder	14	12	—
Skogsindelningar: förordnanden angående dylika och fastställande af planer	86	186	—
Mulbetes- och grässlätterförslag samt öfriga betesfrågor å skogar	12	31	—
Arrende frågor, syner, besiktningar, byggnadsfrågor, utsyningar m. m. beträffande under skogsstatens förvaltning ställda egendomar	130	508	148
Utsyningar till reparationer och nybyggnader å ecklesiastika boställen	60	50	—
Disposition af skogsafkastning vid boställen	45	102	—
Skogstorp i Norr- och Västerbotten	429	—	24
Markinköp och försäljning af mark	58	140	—

	Byrån n:r 3.	Byrån n:r 4.	Byrån n:r 5.
Upplätelser af mark till enskilda	65	48	—
Virkesförsäljningar samt frågor rörande uppskof m. m. med afverkning	272	102	—
Jaktärenden	62	19	—
Afdikningar å kronans skogar	53	49	—
Flottledsärenden	49	2	—
Landtmäteriärenden m. m.	27	17	—
Diverse ärenden rörande statens skogar	105	169	—
Allmänna inrättningars och städernas skogar	21	121	—
Afsättande af mark till kronopark	3	10	—
Årsberättelsen med därpå grundad statistik	62	—	—
Skogsundervisningen och statens skogsförsöksanstalt	51	—	—
Enskilda skogsvården	332	—	—
Ärenden angående skogs- och jaktlagar samt föreskrifter för kontroll af deras efterlefnad	23	—	—
Personalfrågor	589	279	—
Förslag till cirkulär angående uppbörd, redovisning m. m.	—	—	4
Statförslag rörande skogsväsendet	—	—	2
Förvaltnings- och utgiftsförslag samt generalförslag för utgifter från reservationsanslaget till skogsväsendet och från de ecklesiastiska bostälernas skogsfond	—	—	22
Utgiftsstater för länen, förvaltningsmedels tillhandahållande åt skogstjänstemän m. m.	—	—	66
Jämknings i anslagsbelopp	—	—	7
Hufvudboken	—	—	2
Räkenskapers granskning och därpå grundade anmärkningar	—	—	382
Månatliga kassarapporter från samtliga redogörare	—	—	24
Remisser af medel till statskontoret och länsstyrelserna i mån af överskott eller behof af tillskott i landtränterierna samt upp- gifter till riksbanken	—	—	50
Boställhafvares andelar i behållen skogsafkastning	—	—	282
Bevillingstaxering af och utskylder för kronoparker, statens ut- arrenderade egendomar och ecklesiastiska boställsskogar	—	—	50
Underdånig berättelse angående statens skogsförvaltning	—	—	1
Utanordning af afböningar inom styrelsen samt af ersättningar till skogstjänstemän för skogsindelningar och andra extra förrättningar	—	—	518
Ärenden rörande skogsstatens aflöning och tjänsteförhållanden	—	—	77
Tjänstefel och propriebalanser	—	—	13
Allmänna ärenden	11	4	48
Summa	2,559	1,849	1,720

Af de föreskrifter, som jämlikt den förut omnämnda kungl. skrifvelsen den 10 november 1882 tills vidare, och intill dess definitiv instruktion för domänstyrelsen frandeles kan varda fastställd, skola tjäna styrelsen till efterrättelse, torde här böra meddelas följande.

Generaldirektören äger att allena besluta i alla hos styrelsen förekommande ärenden, fördela göromålen emellan ledamöterna och fastställa verkets arbetsordning, samt bör noga tillse, att styrelsens tjänstemän med noggrannhet och drift fullgöra sina skyldigheter.

Ledamöterna äligger att bereda och föredraga de ärenden, hvilka de, hvar för sin afdelning, hafva att handlägga; att i så väl dessa, som öfriga ärenden, vid hvilkas handläggning de äro närvarande, uttala sin mening och, om beslutet blifver därifrån afvikande, låta anteckna densamma till protokollet; att ansvara, en hvar, därför att styrelsens beslut i de af honom handlagda ärenden varda med noggrannhet och skyndsamhet expedierade; att i öfrigt verkställa de åtgärder, som enligt fastställd arbetsordning kunna tillkomma en hvar af dem särskild, samt att hafva närmaste tillsynen öfver göromålen hvar inom sin byrå och tillse, att de därstädes anställda tjänstemännen behörigen fullgöra sina äligganden enligt arbetsordningen.

Vid föredragning inför generaldirektören af vissa, särskildt angifna ärenden skall, utom den ledamot, till hvilkens byrå ärendet hör, minst en af de andra ledamöterna närvara och deltaga i öfverläggningen till beslut. Öfriga ärenden afgör generaldirektören i närvaro af endast föredragande ledamoten eller, där föredragningen sker af ombudsmannen och fiskalen, den ledamot, till hvars byrå ärendet hör; generaldirektören dock öppet lämnadt att, då han därtill finner skäl, tillkalla och inhämta yttranden jämväl af en eller flera bland styrelsens öfriga ledamöter.

Utan föregången föredragning inför generaldirektören må ledamot genom remiss eller särskild skrifvelse infordra förklaringar, upplysningar och yttranden, som finnas erforderliga för ärendes afgörande, samt till granskning, anteckning och förvaring af vederbörande tjänsteman befordra inkommande syceinstrument och handlingar, som äro af beskaffenhet att icke föranleda till omedelbar åtgärd af styrelsen. Ledamot äger ock meddela beslut i anledning af ansökningar att utbekomma handlingar i af-

gjorda mål och angående rekvisitioner å ersättning från vederbörande arrendatorer för skogsindelingskostnader, som blifvit af allmänna medel förskjutna, samt i frågor om skogsingenjörernas verksamhet, om virkesutsyning för mer än ett år i sänder åt innehafvare af kronohemman och nybyggen i de norra länen, om utsyning och försäljning från allmänna hemman och boställen af extra afverkning, som vid skogshushållningsplans uppgörande ansetts böra äga rum, om ståndskogslikvid i följd af laga skifte å dylika egendomar, äfvensom angående verkställighetsåtgärder i anledning af andra vid indelningsförrättning meddelade bestämmelser, som inverka på skogshushållningen; dock att, där omständigheter förekomma af beskaffenhet att påkalla anmälan inför styrelsen, sådan anmälan genast bör ske.

Anmärkningsmål må, där generaldirektören är af öfriga ämbetsgöromål hindrad att i deras handläggning deltaga, afgöras af den ledamot, till hvars byrå målet hör, och en annan ledamot. Blifva dessa icke om beslutet ense, skall ytterligare en ledamot i målets behandling deltaga och den mening anses såsom styrelsens beslut, därom två ledamöter förena sig. Stanna alla tre ledamöterna i olika meningar, skall ärendet föredragas inför generaldirektören.

Generaldirektören bör, när han så nödigt finner och hans öfriga ämbetsgöromål det medgifva, företaga ämbetsresor för att bereda sig kännedom ej mindre om skogshushållningens, skogsundervisningens och jaktväsendets tillstånd, samt de utarrenderade egendomarnas vård, än ock om det sätt, hvarpå skogstjänstemän och domänintendenter uppfylla sina åligganden. Generaldirektören äger ock, när omständigheterna därtill föranleda, uppdraga åt ledamot i styrelsen att i hans ställe företaga dylika resor.

Under generaldirektörens ämbetsresor, eller då han begagnar semester, eller då han eljest under kortare tid, som ej öfverstiger fjorton dagar, är förhindrad att förrätta sitt ämbete, åligger tillsynen öfver ärendenas gång inom hvardera af styrelsens afdelningar den i tjänst äldste ledamoten å afdelningen, och afgöras ärendena då af styrelsens ledamöter. Därvid fordras för besluts fattande, att minst två ledamöter äro tillstädes, en från hvardera afdelningen, då ärende förekommer af beskaffenhet att röra bada afdelningarna gemensamt. Vissa ärenden äro dock undantagna från afgörande i generaldirektörens frånvaro.

Tjänstemännen i första tjänstegraden åligger hufvudsakligen:

Notarie:

att biträda med beredning till föredragning af förekommande mål och med anskaffande af erforderliga upplysningar;

att föra protokoll samt uppsätta utgående expeditioner i ärenden, som tillhöra den ledamot, under hvilken han blifvit till tjänstgöring indelad;

att kontrasignera och expediera utgående skrivelser;

Revisorn:

att revidera till styrelsen inkommande räkenskaper, verkställa alla utbetalningar för styrelsen och handhafva dess kassa samt, i den mån sådant af honom påkallas, biträda med notariegöromål;

Bokhållaren:

att föra styrelsens räkenskaper samt biträda med notariegöromål och revision af räkenskaper;

Ombudsmannen och fiskalen:

att enligt de närmare föreskrifter, styrelsen meddelar, bevaka och utföra kronans rätt och talan i ärenden, som röra de under styrelsens förvaltning ställda jordbruksegendomar och skogar, hvarvid, när sådan talan ej af honom kan vid ämbetsverk och domstolar utom Stockholm bevakas och utföras, han äger, för biträde därvid af ombud, begära justitiekanslersämbetets eller Konungens befallningshafvandes åtgärd; och bör han meddela det tillförordnade kronoombudet de upplysningar och underrettelser i afseende å bestyrkandet af kronans rätt, som han är i tillfälle att lämna;

att efter erhållen remiss granska inkomna synehandlingar och, i god tid före besvärstidens utgång, inför styrelsen föredraga desamma, hvarvid han har att föreslå de åtgärder, han för bevakande af kronans rätt och fördel finner med lag och författningar öfverensstämmande;

att granska inkomna redogörelser för hållna syner och för af arrendatorerna ställda löftesskrifter eller aflämnade säkerhetshandlingar och, när anmärkning därvid förekommer, anmäla sådant hos styrelsen;

att till styrelsen afgifva utlåtanden i ärenden, som för sådant ändamål till honom remitteras; samt

att upprätta förslag till skogsafverkningskontrakt och i öfrigt tillhandagå med det biträde i frågor af juridisk art, som af honom påfordras;

Registratorn och aktuarien:

att föra styrelsens diarium och särskilda rotlar för ledamöterna;

att mottaga inkommande handlingar, utfärda diariebevis och meddela afskrifter eller utdrag af de i registrators- och aktuariekontoret förvarade handlingar samt ombesörja kopiering af därstädes befintliga kartor;

att föra verkets arrendeliggare äfvensom matrikel öfver styrelsens, skogsstatens och skogsläroverkens personal samt vårda styrelsens arkiv;

att före den 15 januari hvarje år till styrelsen aflämna sådana förteckningar öfver utarrenderade kronoegendomar, som enligt kungl. brefven den 20 februari 1880 och den 17 mars 1882 skola till Kungl. Maj:t öfverlämnas, för att komma Riksdagens statsutskott till handa;

att inom medlet af februari månad hvarje år till styrelsen aflämna förteckningar å de under nästföregående år skedda förändringar i arrendeinkomsterna af kronans utarrenderade egendomar och å antagna köpeanbud å kronoegendomar; samt

att ombesörja verkställigheten af styrelsens beslut angående dess ekonomiska angelägenheter.

I öfrigt har en hvar af tjänstemännen att i afseende å tjänstgöringen ställa sig till efterrättelse den arbetsordning, som för styrelsen utfärdas, jänte de föreskrifter, som eljest kunna meddelas honom af styrelsen eller vederbörande förmän.

Hvad särskildt angår den hos styrelsen anställda revisorn, har kommittén inhämtat, att antalet af honom granskade verifikationer till länsstyrelsernas och skogspersonalens m. fl. redovisningsskyldigas räkenskaper utgjorde 15,540 år 1885, 27,425 år 1895 och 67,333 år 1906, att de på grund af nämnda granskning uppsatta och handlagda anmärkningsmål belöpte sig till 30 år 1885, 97 år 1895 och 133 år 1906, samt att granskade rese- och arfvodesräkningar, för hvilka anordningar blifvit uppsatta, under år 1906 uppgingo till ett antal af 441.

Nedanstående sammanställning afser att visa beskaffenheten och omfattningen af de göromål styrelsens ombudsman och fiskal har sig anförtrodda.

	1883.	1888.	1893.	1898.	1903.	1904.	1905.	1906.
<i>Handlagda ärenden.</i>								
Synekländer	51	82	53	36	44	40	32	35
Jordatvister	5	1	3	6	16	21	27	20
Andra rättegångsärenden	24	55	50	41	56	43	45	57
Summa rättegångsärenden	80	138	106	83	116	104	104	112
Syner, som af fiskalen granskats och därefter direkt föredragits	340	664	222	230	212	229	175	214
Ärenden angående utskylder	2	3	15	30	32	31	22	34
Öfriga ärenden	148	104	124	119	147	190	302	326
<i>Aflåtna expeditioner.</i>								
Memorial	122	135	138	148	172	215	278	293
Skrifvelser	111	128	113	91	135	118	142	138

Kompetens för befordran till första gradens tjänst hos styrelsen äger en hvar, som aflagt examen till rättegångsverken eller till Kungl. Maj:ts kansli eller som vid skogsinstitutet undergått fullständig afgangsexamen. Såsom ombudsman och fiskal må endast den anställas, som aflagt examen till rättegångsverken.

I den mån sådant för göromålens behöriga gång finnes behöfligt, äger styrelsen anställa amanuenser samt antaga andra extra ordinarie tjänstemän, därvid såsom kompetensvillkor gäller hvad som stadgats för behörighet till första gradens tjänst.

Enligt skrifvelsen den 10 november 1882, angående förvaltningen af kronans domäner, är af Kungl. Maj:ts förordnadt, att, när i följd af anmärkning, gjord inom domänstyrelsen emot styrelsen underlydande redögörare, medel inflyta till statsverket, anmärkningsarfvide må till anmärkningsförfattaren utgå med femton procent af det influtna beloppet.

I dylikt arfvode har, enligt lämnad uppgift, styrelsens revisor uppburit år 1904 kronor 543:45, år 1905 kronor 1,190:41 och år 1906 — till följd af särskilda förhållanden — kronor 3,001:53. Bemälda revisor har jämväl meddelat, att han, hvilken är hos domänstyrelsen anställd såsom ämbetsverkets kommissionär, i sådan egenskap haft en inkomst, uppgående för åren 1904, 1905 och 1906 till respektive 410, 370 och 390 kronor.

I detta sammanhang må äfven omnämnas, att styrelsens registrator och aktuarie, enligt af honom lämnad uppgift, under nyssberörda tre år i sportler och stämpelprovision haft en inkomst af i medeltal 80 kronor för år.

Kommitténs förslag.

Då för omkring 25 år sedan statsmakterna fattade beslut om inrättande af en domänstyrelse, föll det sig helt naturligt, att den nyinrättade styrelsen skulle bestå af två afdelningar, en för att öfvertaga den förvaltning, som utöfvades af kammarkollegii domänafdelning, och en för att ersätta dåvarande skogsstyrelsen. Meningarna hade ju varit delade rörande ändamålsenligheten af en sammanslagning utaf de båda förvaltningsgrenarna och man såg antagligen uti domänstyrelsens fördelning på en jordbruks- och en skogsafdelning en garanti för de olika intressenas vederbörliga tillvaratagande.

Domänstyrelsens organisation och ordinarie tjänstepersonal.

Om lämpligheten af att, efter de sedermera förflutna årens erfarenhet, bibehålla domänstyrelsen vid det åt densamma gifna verksamhetsområdet har kommittén för sin del icke någon anledning till tvekan. Styrelsens båda afdelningar synas vara i så pass stort behof af hvarandras biträde, att någon utbrytning från styrelsen af en eller annan del af dess förvaltningsobjekt ej torde böra ifrågasättas.

Däremot har för kommittén uppställt sig den frågan, huruvida ej styrelsens fördelning i en särskild jordbruks- och en särskild skogsafdelning borde upphöra. Så vidt kommittén kunnat finna, har denna fördelning numera egentligen ej någon annan grund än den historiska. Dess upphäfvande skulle däremot, enligt kommitténs öfvertygelse, i flera hänseenden vara till gagn.

Enligt gällande föreskrifter äger domänstyrelsens chef att fördela göromålen mellan ledamöterna. Denna chefens befogenhet, hvilken, om än med vissa i instruktion gifna allmänna begränsningar, synes böra bibehållas, lär emellertid ej innefatta rätt för chefen att rubba den historiskt gifna skillnaden mellan jordbruks- och skogsafdelningarna genom öfver-

flyttande från den ena till den andra afdelningen af någon grupp utaf ärenden. Detta förhållande föranleder i sin mån svårigheter i afseende å en rättvis fördelning af arbetet mellan styrelsens särskilda byråer.

Göromålen å skogsafdelningen hafva hittills alltjämt ökats och någon ändring därutinnan torde ej vara att förvänta. Genom decentralisering inom skogsförvaltningen kan visserligen antalet ärenden inom denna afdelning för någon tid nedbringas. Med hänsyn emellertid till såväl den fortgående ökningen af de skogar, med hvilka styrelsen har att taga befattning, som de växande anspråken på intensitet i deras skötsel, lär man, i stort sedt, få räkna med en oafbruten stegring i göromålen hos den del af styrelsen, som har skogsförvaltningen om hand.

Hvad åter jordbruksafdelningen angår, har visserligen — så vidt af styrelsens arbetsredogörelser kan bedömas — trots den nedgång i antalet under afdelningens förvaltning ställda egendomar, som ägt rum under de år, domänstyrelsen varit i verksamhet, någon minskning i göromålen ej försports. Det torde dock ej vara tvifvel underkastadt, att, om statsmakterna fullfölja den politik de sedan många år bedrifvit i fråga om jordbruksdomänernas disposition, göromålen å jordbruksafdelningen komma att minskas. Att så ej redan skett torde hafva sin förklaring dels i ökning af antalet allmänna mål, som röra domänstyrelsen i dess helhet och hvilka, såsom förut är nämndt, handläggas på en af jordbruksafdelningens byråer, dels i den mångfald lägenhetsupplåtelse och därpå förlädda landtmäterim. fl. åtgärder, som särskildt under de senaste åren ägt rum beträffande kronans jordbruksdomäner, dels ock därutinnan att de vid dessa domäner likasom inom jordbruket i allmänhet framträdande krafven på en intensivare skötsel föranledt ett ökad antal framställningar beträffande diknings- och odlingsföretag m. m. dyl.

Om förhållandena utveckla sig på sätt ofvan angifvits, kan det emellertid med den nuvarande indelningen i afdelningar lätt inträffa, att göromålen å vissa af styrelsens byråer blifva betydligt mera kräfvande än å andra. Ur denna synpunkt måste det anses såsom en fördel, om sättet för göromålens fördelning mellan byråerna ej vidare med nödvändighet varder beroende på åtskillnaden mellan en särskild jordbruks- och en särskild skogsafdelning.

Äfven ur andra synpunkter synes det kommittén önskvärdt, att styrelsens fördelning i nämnda båda afdelningar upphör. Det torde nämligen med fog kunna sägas, att det ej vore ur vägen, om vid afgörande af åtskilliga utaf de ärenden, som för närvarande handläggas å skogsafdelningen, den juridiska fackkunskapen finge göra sig gällande mera än nu är fallet. I de mer invecklade juridiska spörsmål, som uppkomma å skogsafdelningen, rådfrågas i regel styrelsens ombudsman och fiskal. Det ligger dock i sakens natur, att en dylik rådfrågning ej kan äga rum i alla de fall, där spörsmål uppkomma, hvilkas behandling ej lämpligen borde anförtros ensamt åt enbart forstligt utbildade tjänstemän. Men äfven om en dylik rådfrågning ägde rum i alla nu åsyftade fall, kan den ej tänkas medföra samma gagn för styrelsen, som om, då ärende af ifrågavarande art förekomme, vid styrelsens bord sutte en ansvarig ledamot med juridisk underbyggnad. Sådana förhållandena nu äro, äger visserligen chefen för ämbetsverket att till deltagande i skogsafdelningens öfverläggningar och beslut inkalla byråcheferna å jordbruksafdelningen eller någon af dem, men det torde finnas skäl antaga, att, om fördelningen i afdelningar upphör, samverkan mellan de olika byråerna skulle blifva lifligare och göromålen lättare kunna fördelas så, att hvarje byråchef finge, såvidt möjligt, föredraga de ärenden, för hvilkas sakkunniga behandling han ägde de största förutsättningarna.

Det är emellertid ej endast den juridiska och forstliga sakkunskapen, som böra finnas representerade inom domänstyrelsen. Med den stora förvaltning af jordbruksegendomar, styrelsen har om hand, synes det kommittén i hög grad önskvärdt, att inom styrelsen beredes plats för en i jordbruksfrågor hemmastadd ledamot.

Sakkunskapen i jordbruksfrågor fanns företrädd i kammarkollegii domänafdelning. Då domänstyrelsen inrättades, synes man hafva ansett, att för denna sakkunskap var tillräckligt sörjdt, om för densamma fanns en representant i styrelsens chef. Men om man också på den tiden ansåg sig kunna ställa den fordran på chefen för domänstyrelsen, att han skulle vara sakkunnig både i jordbruks- och i skogsfrågor, torde en dylik fordran nu ej kunna vidhållas. Statens skogsförvaltning har blifvit en så omfattande och viktig affär, att vid besättande af ifrågavarande chefsplats utan

tvifvel måste främst göra sig gällande den synpunkten, att vederbörande är lämplig förestå och leda denna affär. Om personen i fråga därjämte har någon större erfarenhet i jordbruksfrågor, torde däremot anses vara af jämförelsevis mindre betydelse.

Det är dock en mycket väsentlig del af landets jordbruksfastigheter, som förvaltas af domänstyrelsen, och det behöfver knappast här framhållas, att sättet för handhafvandet af denna vidsträckta förvaltning är af mycket stor betydelse ej blott för statens ekonomi utan äfven för landets jordbruksnäring.

Domänstyrelsens behof af arbetskrafter för den omfattande och ansvarsfulla förvaltning, densamma har om hand, torde dock ej vara, hvad föredragandena angår, tillräckligt tillgodosedt allenast därigenom att skillnaden emellan de särskilda jordbruks- och skogsafdelningarna upphäfves, samt att en af de nuvarande byråchefsbefattningarna besättes med en i jordbruksfrågor erfaren person. Det på domänstyrelsen hvilande arbete är nämligen af den omfattning, att kommittén funnit det böra undersökas, om det nuvarande antalet byråchefer kan anses tillräckligt för ett tillfredsställande utförande af föredragningsarbetet, äfven kvantitativt taget.

I detta afseende må först erinras om den byrå (n:r 3), hvilken det åligger att bereda ej blott skogsärenden från de norrländska länen, Värmland och Dalarne utan äfven skogslagstiftnings- och andra allmänna skogsärenden. Inom nyss nämnda delar af riket finnes den allra största delen af kronans skogar, och de enskilda skogar, med hvilka skogsstaten har att taga befattning, förekomma nästan uteslutande i dessa landsdelar. Den statistiska redogörelsen å sid. 35—36 gifver vid handen, att under år 1906 ej mindre än 2,559 ärenden afgjorts på denna byrås föredragning. Om också af dessa ärenden ett rätt stort antal såsom personalfrågor m. fl. ej äro af vidlyftig beskaffenhet, äro däremot andra af desto större omfattning, såsom särskildt skogslagstiftningsärenden.

Den arbetsmängd, som således tillhör byrån n:r 3, är gifvetvis alltför stor, i all synnerhet då man måste kräfva af byråns chef en nog-

grann lokalkännedom beträffande såväl skogarna och deras afsättningsmöjligheter som den förvaltande personalen.

Enligt den nämnda redogörelsen har på föredragning af den nuvarande fjärde byrån, hvilken det tillhör att bereda skogsärenden från rikets mellersta och södra delar, under år 1906 afgjorts ett väsentligt mindre antal ärenden än å tredje byrån. Att döma häraf och af *arealen* statsskogar inom sistnämnda delar af riket skulle den fjärde byrån kunna anses vara betydligt mindre betungad än den tredje. Men äfven den arbetsmängd, som tillhör den fjärde byrån, är för stor.

I södra och mellersta delarna af riket är nämligen statsskogarnas *antal* och intensiteten i deras skötsel ojämförligt mycket större än i de nordliga delarna. Där förefinnes också det största antalet för statsverkets räkning utarrenderade egendomar och ecklesiastika boställen.

Byråchefen å fjärde byrån är därför mycket anlita vid behandling inom jordbruksafdelningen af frågor angående utarrendering och försäljning af jordbruksdomäner. Så snart skogsmark finnes å dessa domäner, och det är i allmänhet fallet, måste vederbörande skogsbyråchef rådfrågas.

Ett mycket drygt arbete kräva ock ärendena om disposition af skogsafkastning å ecklesiastika boställen. Föreskrifterna i detta ämne äro af så olika beskaffenhet, att i åtskilliga fall undantagsbestämmelser måste begäras hos Kungl. Maj:t.

Frågor om inköp af mark för skogsväsendets räkning kräva i allmänhet mycket arbete med utredningar och värderingar. Detta arbete faller till största delen på fjärde byrån.

Hvad den femte eller den kamerala byran beträffar, är visserligen äfven det denna byrå tillhörande arbetet betydande, men arbetets beskaffenhet och de särskilda kvalifikation, det kräver, torde nödvändiggöra, att denna byrå bibehålles vid dess nuvarande omfattning.

Såsom förut påpekats, har någon minskning i jordbruksafdelningens göromål ännu ej försports, om ock en dylik under vissa förutsättningar kan vara att förvänta. Under sådana förhållanden torde tills vidare något tillskott ej böra äga rum i de två byråernas å denna afdelning gemensamma arbetsmängd, men fördelningen af göromålen mellan de båda

byråerna bör blifva en annan, om till innehafvare af den ena byråchefsbefattningen utses en person med landtbruksteknisk utbildning.

På grund af hvad ofvan anförts, har kommittén ansett, att ytterligare en byråchef bör i domänstyrelsen anställas; i sammanhang hvarmed bör föreskrifvas, att skillnaden mellan jordbruks- och skogsafdelningarna borttages samt att en af byråcheferna bör vara en i jordbruk kunnig person.

Enligt kommitténs förslag skulle alltså i domänstyrelsen komma att finnas sex byråer, utan någon fördelning i särskilda afdelningar.

De på styrelsens behandling ankommande ärendena har kommittén tänkt sig fördelade på de sex byråerna sålunda, att åt en byrå (n:r 1), hvars chef bör hafva erhållit juridisk utbildning, anförtros de ärenden, som för närvarande handläggas å jordbruksafdelningen med undantag af frågor angående nybyggnad, nyodling, foderförsäljning, kalkbränning, anläggande af tegelbruk, mjöl- och sågkvarnar samt vattenaflednings- och dikuingsfrågor.

Å byrån n:r 2, hvars chef skulle vara sakkunnig i jordbruksfrågor, skulle handläggas nyss omförmälda nybyggnads- m. fl. ärenden, som undantagits från första byrån.

De ärenden, som nu tillhöra tredje och fjärde byråerna, skulle fördelas på tre byråer med forstligt utbildade chefer, på det sätt att å en byrå skulle handläggas skogsärenden från Luleå, Skellefteå och Umeå distrikt, å en de allmänna ärenden, som nu handläggas å tredje byrån, äfvensom skogsärenden från Mellersta Norrlands, Gäfve-Dala och Bergslagsdistriktet med undantag af Uppland, samt å en byrå skogsärenden från Uppland i Bergslagsdistriktet och från Östra, Västra och Smålands distrikt samt Södra distriktet.

Att en särskild byrå bör inrättas för de tre nordligaste skogsdistrikten synes ej vara tvifvel underkastadt. En högst väsentlig del af kronans skogar är belägen i sistnämnda distrikt; och de enskilda skogarna i dessa distrikt äro antingen underkastade utsyningstvång eller den s. k. dimensionslagens bestämmelser och sålunda i hvarje fall föremål för domänstyrelsens verksamhet. För öfrigt kräfva förhållandena i dessa distrikt,

där så mycket återstår att uträtta inom skogshandteringen, att styrelsen bland sina medlemmar har en med dessa förhållanden förtrogen person.

Då kommittén till den byrå, som skulle hafva att handlägga skogsärenden från det öfriga Norrland och största delen af Svealand, hänfört de allmänna skogsärenden, som handläggas å den nuvarande tredje byrån, och således, bland annat, tillsynen öfver skogsläroverken, har detta skett dels af den orsak att dessa läroverk till största delen befinna sig inom denna rayon, dels ock emedan verksamheten inom nu ifrågavarande landsdelar synts särskildt ägnad att medföra den öfverblick öfver skogsväsendet i allmänhet, som bör finnas hos en föredragande för allmänna skogsärenden.

Någon ändring i de uppgifter, som åligga styrelsens nuvarande femte byrå, skulle ej äga rum.

Med nu angifna fördelning anser kommittén, att styrelsens särskilda byråer böra kunna medhinna de uppgifter, som åläggas dem.

Hos domänstyrelsen finnes icke någon tjänsteman i den andra normalgraden för tjänstemän vid de centrala ämbetsverken, utan tillhöra samtliga biträdande ordinarie tjänstemän i domänstyrelsen den första eller lägsta normalgraden.

Af dessa tjänstemän innehar ombudsmannen och fiskalen den utan gensägelse viktigaste och mest kräfvande befattningen. Det åligger honom, bland annat, att tillhandagå med det biträde i frågor af juridisk art, som af honom påfordras, och detta åliggande har, särskildt med den utveckling skogsväsendet erhållit, fått en alltmera vidsträckt betydelse.

Under de senare åren har statens skogsförvaltning kommit i allt lifligare förbindelse med enskilda och vid de uppgörelser, som därvid äga rum, har ombudsmannens biträde såsom kronans jurist fått allt större användning. Denna lifligare förbindelse mellan statens skogsförvaltning och enskilda och särskildt de många markinköpen hafva ock haft till följd, att antalet rättegångar tillväxt. Detta gäller särskildt i fråga om jordatvister, hvilka till följd af sin ofta vidlyftiga omfattning och

svårutredda natur i förhållandevis hög grad taga krafter och omsorg i anspråk.

Den benägenhet att höja taxeringen å kronans skogar, som på senare åren gjort sig gällande, har föranledt styrelsen att i allt flera fall genom sin ombudsman öfverklaga taxeringsmyndigheternas beslut. Dylika ärenden kräfva ofta omfattande utredningar. Någon nedgång i dessa ärendens antal lär ej vara att förvänta, utan torde en fortsatt stegring snarare komma att äga rum.

På det hela taget har det blifvit allt mera vanligt, att ombudsmannens biträde på ett eller annat sätt påkallas i de mera invecklade spörsmål, som förekomma å skogsafdelningen. Någon mera betydande inskränkning i hans anlitande i detta afseende torde ej vara att förvänta, äfven om, såsom kommittén förutsatt, en liffigare samverkan kommer att äga rum mellan jordbruks- och skogsbyråerna.

I ett afseende, som synes vara af den betydelse att det bör särskildt påpekas, anser kommittén det vara gagneligt, att ombudsmannens biträde anlitas i större utsträckning än hittills ägt rum.

Då domänstyrelsen hos Kungl. Maj:t gjort framställning om inköp af mark för skogsväsendets räkning, hafva dessförinnan till köpet hörande äganderätts- och inteckningshandlingar i regel ej underkastats någon granskning af därtill kompetent person. Därest i öfrigt ej varit något att erinra, har vederbörande länsstyrelse erhållit befallning att afsluta köpet och därefter insända köpehandlingarna till kammarkollegium. Det har sedan varit den hos kammarkollegium anställda advokatfiskalens åliggande att tillse, att äganderättshandlingarna äro i behörigt skick, och att, där så ej är fallet, söka få dem kompletterade. Brister i detta hänseende hafva emellertid flera gånger vållat, att tvister uppstått om äganderätt till jord, som kronan ansett ingå i köpet — hvilka tvister å kronans vägnar i regel utförts af domänstyrelsens ombudsman — eller om återgång af träffade köpeaftal.

Det torde få anses önskvärdt, att, innan ett aftal om inköp af skogsmark för statens räkning ingås, behörig granskning ägnas åt säljarens åtkomsthändingar och att denna granskning verkställes af domänsty-

relsens ombudsman, innan underdånig framställning i ämnet göres hos Kungl. Maj:t.

Af hvad ofvan anförts torde framgå, att det ligger mycket stor vikt uppå att till ombudsman och fiskal hos domänstyrelsen förvärfva en väl kvalificerad person. Arten och omfattningen af de göromål, som äro eller böra vara med denna befattning förenade, äro emellertid sådana, att det måste anses med svårigheter förenadt för styrelsen att vid befattningen, för dess effektiva skötande under en längre följd af år, fästa och bibehålla en fullt kvalificerad person, så länge aflöningsförmånerna ej äro högre än dem, som tillkomma tjänstemän af första normalgraden.

Kommittén anser sig därför böra förorda, att ombudsmans- och fiskalstjänsten hos domänstyrelsen uppföres i andra lönegraden.

Förutom ombudsmannen och fiskalen äro hos styrelsen anställda sju ordinarie tjänstemän i första lönegraden, hvarjämte, såsom förut å sid. 17 omförmälts, sedan 1906 års ingång å extra stat funnits uppförda aflöningar, motsvarande begynnelseaflöningen för tjänstemän i första lönegraden, till ytterligare tre tjänstemän (notarier) å styrelsens skogsafdelning.

Af de förenämnda sju ordinarie tjänstemännen är en anställd såsom registrator och aktuarie, fyra såsom notarier, en å hvarje af byråerna n:r 1—4, en såsom bokhållare och en såsom revisor, de bägge sistnämnda med tjänstgöring å byrån n:r 5 eller kameralbyrån. Å denna byrå tjänstgör därjämte såsom notarie en af de tre tjänstemännen på extra stat, medan de båda andra, i enahanda egenskap, biträda en å hvarje af skogsafdelningens öfriga två byråer.

Enligt kommitténs förslag skulle domänstyrelsen uppdelas på sex byråer, däraf två afsedda hufvudsakligen för ärenden, hvilka tillhöra den nuvarande jordbruksafdelningen, ehuru med ändrad fördelning af göromålen, en byrå afsedd för enahanda uppgifter som den nuvarande kameralbyrån och tre byråer, i stället för nu två, för de skogsafdelningen i öfrigt tillhörande ärenden.

Vid pröfning, hvilka tjänstemän i första lönegraden må vara behöfliga för styrelsen med denna förändrade organisation, har kommittén ansett såsom hittills böra anställas för styrelsen i dess helhet en registrator

och aktuarie samt å hvar och en af de två byråer, som skulle handhafva de nu till jordbruksafdelningen hörande ärenden, en notarie. Och vid en uppdelning på tre byråer af de skogsärenden, som nu tillhöra tredje och fjärde byråerna, synes det kommittén, att äfven för hvar och en af dessa tre byråer bör vara till fyllest med en ordinarie notarie.

Beträffande därefter kameralbyrån bör, såsom för närvarande, å densamma finnas anställd en bokhållare, men i stället för å denna byrå nu tjänstgörande en revisor och en extra notarie anser kommittén därstädes böra anställas två revisorer.

De göromål, som åligga den hos domänstyrelsen anställda revisorn, hafva under den tid, styrelsen varit i verksamhet, vunnit en väsentligt ökad omfattning. Viktigast bland dessa göromål är tvifvelsutan granskningen af skogsmedelsräkenskaperna. På grund af gällande bestämmelser måste emellertid denna granskning verkställas på mindre tid än fyra månader, i det skogsmedelsräkenskaperna skola senast den 30 april afämnas till kammarrätten. Vid sådant förhållande har det, med den omfattning dessa räkenskaper äga, för revisorn icke varit möjligt att hinna behörigen granska desamma. Detta har också vid upprepade tillfällen framhållits af domänstyrelsen, och för afhjälpan af det antydda missförhållandet har sedan lång tid funnits nödigt vidtagna särskilda åtgärder. Så har, enligt hvad redan omnämnts, under åren 1891—1905 hos styrelsen varit anställd en extra revisor, år 1891 under två månader samt åren 1892—1905 under tre månader årligen. Åren 1906 och 1907 har hjälp vid granskningsarbetet beredts revisorn på det sätt, att under mera än tre månader hvardera året en amanuens varit hos honom placerad.

Förutom de egentliga skogsmedelsräkenskaperna har revisorn att granska länsstyrelsernas kvartalsmedelsräkningar, skogsläroverkens och skogsförsöksanstaltens räkenskaper samt till styrelsen ingifna rese- och arfvodesräkningar. Vidare åligger det honom att uppsätta anordningar å aflöningarna inom styrelsen samt å ersättningar för skogsindelningar och andra extra förrättningar, att utbetala sålunda utanordnade medel och ombesörja jämväl styrelsens öfriga utgifter samt att öfver utgifterna föra kassabok. Dessa göromål äfvensom författandet af de anmärkningar, hvartill revisorn finner räkenskapsgranskningen föranleda, lära vara af den omfattning, att revisorn

är af desamma äfven under månaderna maj—december så upptagen, att, åtminstone under senare tid, instruktionens föreskrift om skyldighet för honom att, i den mån sådant påkallas, biträda jämväl med notariegöromål ej kunnat vinna tillämpning, utan har, såsom nämnt, den femte byrån tilldelats en extra notarie.

Med den betydelse statens skogsväsende erhållit och än ytterligare torde vinna, framstår det för kommittén såsom en angelägenhet af synnerlig vikt, att skogsmedelsräkenskaperna må inom domänstyrelsen underkastas en grundlig och effektiv granskning. För tillgodoseendet af detta önskemål synes kommittén lämpligaste utvägen vara den ofvan antydda, att å kameralbyrån anställa två ordinarie revisorer. Dessa böra då, jämte nämnda granskning och besörjande af de å styrelsens revisor, i denna hans egenkap, i öfrigt nu hvilande åligganden, äfven hinna bestrida åtminstone det mesta af de å byrån förekommande notariegöromål, så att, i synnerhet om ej blott revisorererna utan äfven bokhållaren påläggas att biträda med notariegöromål, för sådana göromål icke skulle behöfva anställas någon särskild ordinarie tjänsteman.

Med tillämpning af hvad nu anförts anser kommittén således böra hos domänstyrelsen anställas nio ordinarie tjänstemän af första lönegraden.

Såsom å sid. 21 omnämnts, har till kommittén öfverlämnats, för att tagas i öfvervägande vid dess behandling af frågan om lönereglering för domänstyrelsen, en af nämnda styrelse i underdånig skrifvelse den 23 november 1906 hos Kungl. Maj:t gjord framställning om särskildt anslag för utförande af statistiskt arbete inom styrelsen.

Den nämnda framställningen afser allenast vidtagande af vissa provisoriska anordningar. Det definitiva ordnandet af det statistiska arbetet hos styrelsen borde nämligen enligt styrelsens åsikt föregås af någon tids praktiskt försöksarbete. Styrelsen har emellertid i sådant hänseende tänkt sig, bland annat, anställande på extra stat af en förste aktuarie för ledning och öfvervakande af arbetet.

Kommittén tillåter sig i detta sammanhang erinra, att Kungl. Maj:t den 20 januari 1905 tillsatt en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag, huru inom rikets officiella statistik

största möjliga enhet och planmässighet äfvensom ökad skyndsamhet i publikationen måtte kunna åstadkommas.

Det synes vara skäl att afvakta den sålunda tillsatta statistiska kommitténs utredning och förslag i fråga om ordnandet af rikets officiella statistik, innan till vidare pröfning företages frågan om anställande af särskild tjänsteman inom domänstyrelsen, vare sig på ordinarie eller extra stat, för ledning och öfvervakande af det statistiska arbetet därstädes. Den ifrågavarande framställningen från domänstyrelsen torde fördenskull för närvarande ej böra föranleda vidare åtgärd.

Hos domänstyrelsen finnas på ordinarie stat anställda en förste och två andre vaktmästare.

Det har visserligen blifvit ifrågasatt att öka den ordinarie vaktmästarpersonalen med ytterligare en andre vaktmästarbefattning, men då kommittén icke kunnat öfvertyga sig om nödvändigheten häraf, har kommittén ansett sig böra i sitt förslag upptaga allenast tre ordinarie vaktmästare, en förste och två andre.

Aflöningsförmåner för den ordinarie personalen.

Da kommittén nu öfvergår till frågan om de aflöningsförmåner & stat, som må böra tillkomma den ordinarie personalen vid domänstyrelsen, har kommittén i sådant hänseende skolat först redogöra för sin uppfattning beträffande aflöningen åt verkets chef.

I delen I, innefattande allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållanden m. m. inom de centrala ämbetsverken, har kommittén upptagit såsom tillhörande normala lönegrader de generaldirektörer, hvilka åtnjuta en aflöning af 9,000 kronor. Till denna grupp hör generaldirektören i domänstyrelsen likasom ock, *för närvarande*, generaldirektören i statskontoret och generalkrigskommissarien.

För generaldirektör i normalgrad föreslog kommittén en aflöning af 10,000 kronor.

Vid 1907 års riksdag blef emellertid, på förslag af Kungl. Maj:t, aflöningen för generaldirektören i statskontoret och för generalkrigskommissarien bestämd till 11,000 kronor, däraf lön 7,000, tjänstgöringspenningar 3,000 och ortstillägg 1,000 kronor.

Därmed lärer få anses medgifvet, att aflöningen till generaldirektör i normalgrad bör vid förestående löneregleringar sättas 2,000 kronor högre, än den för närvarande utgör.

Med den uppfattning kommittén erhållit angående domänstyrelsens verksamhet och de kraf, som böra ställas på dess chef, har kommittén emellertid ansett en aflöning af 11,000 kronor ej vara till fyllest för denne.

Uppgiften att förvalta och göra fruktbringande så stora kapital, som dem kronan äger i sina skogar och jordbruksdomäner, är nämligen så stor och maktpåliggande, att den nyssnämnda aflöningen synes kommittén för låg för den, hvilken denna uppgift förnämligast åligger. Särskildt inom skogsförvaltningen kunna felgrepp eller brist på omtanka medföra mycket betydande ekonomiska förluster ej blott för tillfället utan äfven för en lång framtid. En vaken uppsikt öfver förvaltningen i alla dess grenar, förenad med omsikt och duglighet, kan däremot bereda det allmänna en vinst, i förhållande till hvilken en jämförelsevis betydande aflöning till domänstyrelsens chef ej spelar någon roll.

Med hänsyn till dessa förhållanden och med afseende jämväl å de höga aflöningsbelopp, som inom den privata affärsverksamheten numera utgå till personer med de kvalifikationer, på hvilka man härvidlag gör anspråk, har kommittén ansett sig böra föreslå, att chefen för domänstyrelsen må erhålla en aflöning af 15,000 kronor, hvilket belopp, med beaktande af den indelning i aflönings titlar som för statskontoret och arméförvaltningens civila personal godkänts vid 1907 års riksdag, skulle kunna fördelas sålunda:

lön 9,000, tjänstgöringspenningar 4,500 och ortstillägg 1,500 kronor.

Såsom ofvan är nämndt, har kommittén ansett sig böra tillstyrka, att inom domänstyrelsen antalet byråer ökas till sex. Hvar och en af dem skulle hafva sin föredragande ledamot af tredje normala lönegraden.

Kommittén har ock funnit sig böra föreslå, att ombudsmannen och fiskalen uppflyttas från första till andra lönegraden, att antalet ordinarie tjänstemän i första lönegraden ökas till nio, samt att hos styrelsen fortfarande skola finnas anställda en förste och två andre vaktmästare.

För samtliga ifrågavarande tjänster torde aflöningen höra bestämmas i likhet med hvad som vid 1907 års riksdag medgifvits motsvarande befattningar i statskontoret och arméförvaltningen, nämligen:

för tjänsteman i tredje lönegraden lön 5,000, tjänstgöringspenningar 2,500 och ortstillägg 600 eller tillhopa 8,100 kronor, hvartill kan komma ett ålderstillägg till lönen efter 5 år med 600 kronor;

för tjänsteman i andra lönegraden lön 3,600, tjänstgöringspenningar 1,800, ortstillägg 400, tillhopa 5,800 kronor, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter respektive 5 och 10 år;

för tjänsteman i första lönegraden lön 2,200, tjänstgöringspenningar 1,500, ortstillägg 300, tillhopa 4,000 kronor, hvartill kunna komma tre ålderstillägg till lönen, hvar och ett å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 år;

för förste vaktmästare lön 900, tjänstgöringspenningar 450, ortstillägg 150, tillhopa 1,500 kronor; samt

för andre vaktmästare lön 700, tjänstgöringspenningar 350, ortstillägg 150, tillhopa 1,200 kronor, hvartill kan efter 5 år komma ett ålderstillägg till lönen af 100 kronor;

skolande, därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, till honom, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Under åberopande af hvad ofvan blifvit anfördt, hemställer kommittén,

att generaldirektören och chefen för domänstyrelsen må erhålla en aflöning af 15,000 kronor, däraf 9,000 i lön, 4,500 i tjänstgöringspenningar och 1,500 i ortstillägg;

att, med upphörande af den nuvarande fördelningen i särskilda jordbruks- och skogsafdelningar, antalet byråer inom domänstyrelsen bestämmas till sex, hvar och en med sin byråchef i tredje normalgraden för tjänstemän i de centrala ämbetsverken;

att till byråchef aflöningen må utgå med 8,100 kronor, däraf 5,000 i lön, 2,500 i tjänstgöringspenningar

gar och 600 i ortstillägg, hvartill kan komma ett ålders-
tillägg till lönen efter fem år med 600 kronor;

att ombudsmannen och fiskalen hos domänstyrelsen
hänföres till andra normalgraden med en aflöning af
5,800 kronor, däraf 3,600 i lön, 1,800 i tjänstgörings-
penningar och 400 i ortstillägg, hvartill kunna komma
två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter
fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter
ytterligare fem år;

att hos domänstyrelsen anställas nio tjänstemän i
första normalgraden, hvar och en med en aflöning af 4,000
kronor, däraf 2,200 i lön, 1,500 i tjänstgöringspenning-
gar och 300 i ortstillägg, hvartill kunna komma tre
ålderstillägg till lönen, hvar och ett å 500 kronor,
det första efter fem år, det andra efter ytterligare fem
år och det tredje efter än ytterligare fem år;

att hos domänstyrelsen fortfarande må finnas en
förste och två andre vaktmästare;

att för förste vaktmästaren aflöningen må bestäm-
mas till 1,500 kronor, däraf 900 i lön, 450 i tjänst-
göringspenningar och 150 i ortstillägg;

att aflöningen till andre vaktmästare må utgöra
1,200 kronor, däraf 700 i lön, 350 i tjänstgöringspen-
ningar och 150 i ortstillägg, hvartill kan komma ett ål-
derstillägg till lönen efter fem år med 100 kronor; samt

att i blifvande stat för domänstyrelsen den bestäm-
melsen intages att, därest vaktmästare i sådan egenskap
åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna
förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom
å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Enligt gällande och å sid. 41 åberopad bestämmelse må, när medel
inflyta till statsverket i följd af anmärkning, gjord inom domänstyrelsen
emot styrelsen underlydande redogörare, anmärkningsarfvode utgå till an-

märkningsförfattaren med femton procent af det influtna beloppet. Och af hvad å sid. 41—42 omnämnts framgår, att revisorn hos domänstyrelsen under åren 1904—1906 i dylikt arfvode uppburit betydande belopp.

Uti sitt den 18 juni 1904 afgifna betänkande (delen III) angående kammarrätten har kommittén å sid. 175 beträffande det till tjänstemännen & kammarrättens revisionsafdelning utgående anmärkningsarfvode uttalat, att kommittén ansett det vara af synnerlig vikt för det allmänna, att vid räkenskapsgranskningen, hvars noggranna utförande näppeligen kan kontrolleras, vederbörande tjänstemän icke må slappas i sitt intresse, utan sporras till en effektiv granskning; att kommittén därför funnit rätten för vederbörande granskare att åtnjuta anmärkningsarfvode böra, såsom tjänande ett maktpåliggande statsintresse, fortfarande kvarstå; men att det syntes kommittén, som om detta arfvode skäligen borde i någon mån begränsas, då fråga är om större belopp.

Kommittén erinrade därvid om den begränsning i sådant hänseende, som stadgats för de stora kommunikationsverken. Uti kungl. kungörelsen den 31 december 1897, angående tilläggsbestämmelser till aflöningsreglementet för tjänstemän och betjänte vid statens järnvägar, föreskrefs nämligen, att den tjänstemännen å järnvägsstyrelsens revisions- och kontrollkontor tillkommande anmärkningsprovision må utbetalas till den tjänsteman, hvilken i den af järnvägsstyrelsen föreskrifna ordning styrker sig hafva först framställt vederbörlig anmärkning, med femton procent af det anmärkta beloppet, därest detta icke öfverstiger 500 kronor, samt med tio procent af högre belopp, dock att för belopp mellan 500 och 750 kronor provision skall utgå med femton procent af 500 kronor. I den för generalpoststyrelsen den 31 december 1902 utfärdade instruktionen och i instruktionen för telegrafstyrelsen af samma dag fastställdes enahanda begränsning i afseende å den vederbörande tjänstemän hos dessa båda styrelser tillkommande anmärkningsprovisionen.

Begränsningen är ock bibehållen i den nya instruktion, som utfärdats för telegrafstyrelsen den 11 oktober 1907.

Beträffande kammarrätten har kommittén i sitt förenämnda betänkande hemställt om samma begränsning i afseende å anmärkningsarfvodet, som sålunda redan skett i de tre stora kommunikationsverken.

Jämväl hvad domänstyrelsen angår bör enligt kommitténs åsikt en dylik begränsning äga rum; och får kommittén fördenskull, under erinran att enligt dess förslag skulle hos nämnda styrelse finnas anställda två revisorer, hemställa,

att i fråga om medel, som inflyta till statsverket i följd af anmärkning, gjord inom domänstyrelsen emot densamma underlydande redogörare, den vederbörande tjänsteman i styrelsen tillkommande rätt till anmärkningsarfvode må begränsas på det sätt, att dylikt arfvode skall utgå med femton procent å det anmärkta beloppet, därest detta icke öfverstiger 500 kronor, samt med tio procent å högre belopp, dock att för belopp mellan 500 och 750 kronor arfvodet skall utgå med femton procent å 500 kronor.

Enligt hvad kommittén inhämtat, lära de i nämnda hänseende för ofvanberörda kommunikationsverk meddelade bestämmelser blifvit i så måtto föremål för olika tolkning, att bestämmelsen rörande anmärkningsarfvodets storlek för belopp mellan 500 och 750 kronor uppfattats dels så, att i dylikt arfvode skola utgå femton procent å 500 kronor och tio procent å återstoden af ifrågavarande belopp, dels ock så, att för hvilket som helst belopp mellan 500 och 750 kronor anmärkningsarfvodet skall utgå med femton procent å 500 kronor, d. v. s. med 75 kronor. För sin del anser kommittén, att, om hänsyn tages till syftet med ifrågavarande bestämmelse, det måste antagas, att den senare uppfattningen är den rätta.

Såsom å sid. 42 meddelats, är den nuvarande innehafvaren af revisorstjänsten anställd såsom kommissionär hos domänstyrelsen.

I anledning däraf må här åberopas hvad kommittén i sina betänkanden angående kammarkollegium (sid. 117—118) och statskontoret (sid. 150) uttalat, att det i allmänhet icke torde vara lämpligt, att till kommissionär hos ämbetsverk förordnas en dess ordinarie tjänsteman, enär då lätteligen kan hända, att denne föranledes låta de med kommissionärskapet förenade bestyr inkräkta å den för hans ordinarie befattning förbehållna arbetstiden. Dylikt uppdrag synes däremot bära anförtros åt amanuens

eller med sådan likställd extra ordinarie tjänsteman, där icke särskilda förhållanden föranleda till annat förfaringssätt.

Hvad kommittén sålunda uttalat torde äfven vara tillämpligt vid domänstyrelsen och fördenskull det i förevarande hänseende revisorn därstädes meddelade förordnande böra upphöra.

*Utsträckt
arbetstid.*

I skrivelser den 14 maj 1907 n:r 131, angående ny aflöningsstat för statskontoret, och n:r 145, angående organisation af arméns centrala förvaltningsmyndighet, har Riksdagen tillkännagifvit, att den såsom förutsättning för sitt godkännande af de föreslagna nya aflöningsstaterna för statskontoret och arméförvaltningen uppställt, att Kungl. Maj:t före den 1 januari 1908, då staterna skulle träda i kraft, meddelat föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag.

Vidkommande uttrycket »i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas» säges i Riksdagens skriftelse angående statskontoret, hurusom det afsetts, att under det senare fallet skulle inrymmas t. ex. de tillfällen, då en tjänsteman för utförande af ett eller annat arbete i tjänsten å annan plats än tjänstelokalen, såsom i annat ämbetsverk, arkiv eller dylikt, under en eller flera timmar måste vara från tjänstelokalen frånvarande. Med uttrycket »i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas» hade Riksdagen afsett, bland andra, de fall, då en mera allmän föreskrift om inskränkning i arbetstiden, afseende t. ex. en längre tidsperiod och hela ämbetsverket, funnes böra medgifvas. Riksdagen hade därvid i första rummet haft sin uppmärksamhet riktad på tjänstgöringen under sommarmånaderna. Då nämligen erfarenheten gäfve vid handen, att ett behörigt skötande af tjänsten under denna del af året, på grund af det i allmänhet i något mindre mängd inkommande arbetsmaterialet, ställde mindre kraf på arbetsintensiteten inom ämbetsverken än under året i öfrigt, och då därtill komme, att ett strängt fasthållande af regeln om 6 timmars tjänstgöring under ifrågavarande tid otvifvelaktigt i många fall skulle ställa sig hindrande i vägen för tjänstemannen att tillbringa den tjänstefria delen af dygnet på landet, hade

Riksdagen ansett, att möjlighet borde förefinnas att under exempelvis tiden juni—augusti medgifva skälig nedsättning i ifrågavarande tjänstgöringstid.

Beträffande frågan af hvilken myndighet och i hvilken ordning pröfningen af omhandlade undantagsfall skulle verkställas, hade Riksdagen funnit lämpligast, att föreskrifter i detta afseende meddelades af Kungl. Maj:t i ämbetsverkets instruktion. Bestämmelser i ämnet hafva sedermera intagits i de instruktioner, som den 11 och 18 oktober 1907 utfärdats för arméförvaltningen och statskontoret.

Kommittén tillåter sig jämväl hvad domänstyrelsen angår hemställa,

att såsom förutsättning för den blifvande nya aflöningsstaten uppställas, att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag.

Nu gällande aflöningsvillkor för domänstyrelsen finnas intagna i kungl. kungörelsen den 10 november 1882, angående villkoren för åtnjutande af de från 1883 års början fastställda löneförmåner för domänstyrelsen (bihang till svensk författningssamling n:r 73).

Aflöningsvillkor för domänstyrelsens ordinarie personal.

Vid den blifvande nya staten för domänstyrelsen synas kommittén böra fästas enahanda aflöningsvillkor, som vid 1907 års riksdag antogos för statskontoret, allenast med tillägg af en från aflöningsreglementet för tjänstemän och betjante vid postverket hämtad bestämmelse, som ansetts lämplig äfven vid domänstyrelsen. Enligt § 3 i nämnda aflöningsreglemente, sådan denna § lyder jämlikt kungl. kungörelsen den 28 juni 1907 (svensk författningssamling n:r 41), är nämligen tjänsteman af lägre grad hos generalpoststyrelsen skyldig, äfven när det erfordras till följd af tjänsteresor, att mottaga förordnande å högre befattning i styrelsen med viss tidsbegränsning.

Kommittén hemställer,

att för åtnjutande af de aflöningsförmåner, som varda upptagna i blifvande ny stat för domänstyrelsen, måtte fastställas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning i domänstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i domänstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, domänstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där domänstyrelsen, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af domänstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej domänstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd af tjänsteresor eller för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i domänstyrelsen, densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om domänstyrelsens omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att tjänstemännen äga årligen, när sådant utan hinder för göromålen behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generaldirektören samt tjänstemännen af tredje och andra lönegraden en hvar under en och en half månad samt tjänstemännen af första lönegraden en hvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af generaldirektören bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Därjämte torde, likaledes i öfverensstämmelse med hvad som blifvit bestämdt för statskontoret, böra förklaras,

att enhvar, som med eller efter ingången af det år, med hvars början den nya staten träder i kraft, tillträder befattning i domänstyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser, samt

att de förutvarande innehafvare af befattningar i nämnda styrelse, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem.

*Anslag till
arfvoden åt
amanuenser
och biträden
m. m.*

Såsom ofvan meddelats, finnes i domänstyrelsens stat uppfördt ett anslag å 22,300 kronor till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader, hvarförutom för åren 1907 och 1908 på extra stat beviljats ett anslag å 8,000 kronor för enahanda ändamål.

Till det statsrådsprotokoll för den 15 mars 1907, som finnes bilagdt den kungl. propositionen (n:r 100) till Riksdagen angående ny aflöningsstat för statskontoret, har vid anslagstiteln till vikariat, renskrifning, flitpenningar och extra biträden chefen för finansdepartementet erinrat, att löneregléringskommittén i sitt allmänna principbetänkande (delen I) till behandling upptagit frågan angående grunderna för den extra personalens i de centrala ämbetsverken anställning och aflöning; hvarjämte departementschefen anmälde i vissa delar en af styrelsen för »de extra ordinaries för» ening» ingifven underdånig petition af den 17 maj 1905.

För egen del anförde departementschefen, bland annat, följande.

Såsom löneregléringskommittén framhållit, är ordnandet af den extra ordinarie tjänstemannapersonalens inom de centrala ämbetsverken ställning såväl med afseende å sättet för denna personals antagande som i fråga om dess tjänstgöring och aflöning utan tvifvel en angelägenhet af icke ringa vikt ej mindre för det allmänna än äfven för tjänstemännen själfva.

Att härvid en viss likformighet emellan de centrala ämbetsverken är önskvärd, finner departementschefen vara tydligt. Dock kunde naturligen understundom ifrågavarande befattningar inom olika ämbetsverk vara af mer eller mindre olikartad beskaffenhet och olikheter däraf påkallas såväl med afseende på kompetensvillkoren för anställning i befattning af förevarande slag och sättet för arbetets ordnande som ock med afseende å aflöningen.

Hvad särskildt aflöningsförhållandena beträffar, syntes det vara lämpligt, att de allmänna grunderna för aflöningen fastställas af Kungl. Maj:t, om det ock naturligen måste öfverlätas åt vederbörande ämbetsverk och myndigheter att inom den sålunda gifna ramen närmare ordna hithörande förhållanden.

Vidkommande de fast anställda amanuenserna, utgå arfvodena till dessa nu med tämligen växlande belopp inom olika ämbetsverk, beroende af befattningarnas beskaffenhet och omfattningen af därmed

förenade göromål. Gifvet syntes det ock vara, att, om ock större likformighet härutinnan är eftersträfvansvärd, det dock icke gärna kau komma i fråga att, på sätt i omförmälda petition begärts, genom en allmän bestämmelse fastslå ett visst minimiarfvode för befattningar af ifrågavarande slag, afsedt att under alla förhållanden tillämpas. I ifrågavarande befattningars natur ligger nämligen, att därtill hörande åligganden svårigen kunna annat än efter pröfning af förhållandena inom hvarje särskildt verk bedömas. Minimiarfvodets belopp måste alltid i viss mån blifva beroende af befattningens art, därför erforderlig utbildning m. m. Beträffande flertalet centrala ämbetsverk och under förutsättning af en tjänstgöring af den omfattning kommittén syntes hafva tänkt sig såsom den i förevarande fall normala¹, syntes emellertid såsom regel arfvode för tjänst af ifrågavarande beskaffenhet icke böra beräknas lägre än till 1,200 kronor för år räknadt, hvilket belopp redan nu tämligen allmänt torde betraktas såsom minimiarfvode för befattning med en så pass utsträckt tjänstgöringsskyldighet, som kommittén förutsatt. Om befattningen vore jämförelsevis mera kräfvande eller tjänstetiden afsevärdt längre, än af kommittén angifvits, syntes det dock vara uppenbart, att ett arfvodesbelopp af 1,200 kronor icke under nuvarande förhållanden kan anses tillräckligt. Inom vissa af statsdepartementen, där emellertid arbetstiden för ifrågavarande amanuenser i medeltal numera torde något öfverstiga hvad kommittén förutsatt såsom den normala, äfvensom inom åtskilliga andra verk, där ett liknande förhållande ägde rum, torde ock ifrågavarande arfvoden redan nu tämligen allmänt utgå med 1,500 kronor om året. Tydligt var äfven, att dessa arfvodens belopp i viss mån måste blifva beroende äfven af tilloppet af sökande till ämbetsverken och möjligheten att erhålla lämpliga biträdande arbetskrafter till erforderligt antal.

Att, på sätt i omförmälda petition blifvit ifrågasatt, beträffande ifrågavarande befattningar på förhand fastställa ålderstillägg, att utgå med tillämpning af de för ordinarie tjänstebefattningar gällande grunder, ansåg departementschefen icke vara med ifrågavarande befattningars natur för- enligt. Däremot syntes honom intet hinder böra möta att, i mån som vederbörande befattningshafvare genom ådagalagd flit och duglighet gjorde

¹ Fyra timmars arbete hvarje söckendag, förekommande hemarbete inberäknadt.

sig däraf förtjänta, efter viss tids tjänstgöring, enligt hvad skäligt pröfvas, höja arfvodet. Enär ofta nog två befattningar af ifrågavarande slag förenas på samma hand, syntes — under förutsättning att begynnelselönen för första gradens tjänst bestämdes till 4,000 kronor — en dylik förhöjning af arfvodet, åtminstone *under vanliga förhållanden* och ifall arbetstiden som regel icke går utöfver hvad kommittén förutsatt såsom den regelmässiga, böra stanna vid 2,000 kronor.

I likhet med flertalet af de i ärendet hörda ämbetsverken ansåg departementschefen skäligt, att nu ifrågavarande tjänstemän vid sjukdom, där denna icke öfverskrider viss tid, exempelvis ett år, tillerkännas rätt att bibehålla en del af deras arfvode, hvilken lämpligen syntes böra bestämmas till två tredjedelar däraf. Detsamma syntes böra gälla vid sådan tjänsteman meddeladt förordnande att sköta ordinarie tjänst under ordinarie innehafvares semester eller tjänstledighet, i sistnämnda fall dock naturligen med den inskränkning, som kunde föranledas däraf, att den tjänstledige pröfvas böra till vikarien afstå någon del af lönen. Amanuens, som åtnjuter ledighet för svag hälsas vårdande, syntes däremot böra vara pliktig att afstå så stor del af sitt arfvode, som erfordras för amanuensbefattningens skötande eller eljest pröfvas skäligt.

Likaså fann departementschefen önskvärdt och billigt, att åt ifrågavarande tjänstemän, hvilka i allmänhet måste tjänstgöra ganska lång tid, innan de erhålla fast arfvode, som regel beredes tillfälle till någon tids ledighet under hvarje år utan skyldighet att därunder afstå någon del af arfvodet. Dock måste naturligen alltid en dylik förmån blifva beroende däraf, huruvida göromålen inom vederbörande ämbetsverk sådant tillåta, äfvensom däraf, huruvida förekommande behof af vikarier för ordinarie tjänstemän ändock kan på lämpligt sätt tillgodoses. Därest en föreskrift i dylik riktning ansåges böra meddelas, syntes densamma därför endast böra erhålla formen af ett bemyndigande för vederbörande verk att, där så finnes lämpligen kunna ske, meddela dylik ledighet åt ifrågavarande tjänstemän med rätt för dem att under ledigheten bibehålla arfvodet.

Hvad angår den tid, under hvilken sådan ledighet bör ifrågakomma, framhöll departementschefen, att detta i viss mån bör bero af befattningens beskaffenhet. Såsom regel torde densamma dock, med hänsyn där-

till att första gradens tjänsteman endast äger rätt att åtnjuta en månads semester, lämpligen böra begränsas till 2 à 3 veckor, med iakttagande att, därest samma tjänsteman innehar mer än en befattning af ifrågavarande slag, ledigheten vid båda befattningarna, såvidt möjligt, förlägges till samma tid.

Då amanuens med fast arfvode för sjukdom eller eljest åtnjuter ledighet eller förordnas att uppehålla ordinarie befattning, borde åtminstone i regel gälla, att annan extra ordinarie tjänsteman, där lämplig sådan finnes att tillgå, förordnas att bestrida amanuensbefattningen mot den aflöning, hvilken inom verket anses böra utgöra begynnelsearfvode för sådan befattning, som är i fråga.

Att, såsom i petitionen blifvit ifrågasatt, extra ordinarie tjänstemän, som icke åtnjuta fast arfvode, skulle på förhand tillförsäkras gratifikation till visst belopp för månad, ansåg departementschefen icke kunna ifrågakomma, då arbetet för dessa tjänstemän så till beskaffenhet som mängd säkerligen i allmänhet måste blifva tämligen växlande. Ersättningen kunde därför beträffande dem svårligen bestämmas att utgå efter på förhand bestämda grunder. En annan sak var, att det gifvetvis måste anses önskvärdt, att vederbörande anslag tillmätas så, att desamma lämna möjlighet till beredande af skäligen uppmuntran och nöjaktig godtgörelse äfven åt dessa tjänstemän.

Departementschefen framhöll slutligen, att med hvad han uttalat angående grunderna för aflönandet af den extra ordinarie tjänstemannapersonalen vid de centrala ämbetsverken han naturligen icke afsett, att de af honom föreslagna grunderna skulle utan vidare komma till tillämpning vid dessa ämbetsverk i allmänhet, helst naturligen detta beträffande hvarje verk ytterst måste blifva beroende däraf, huruvida för ändamålet tillgängliga medel därtill lämnade tillgång, utan han hade därmed, i det sammanhang uttalandet skedde, endast velat utreda, i hvad mån hänsyn till de i omförmälda petition framställda önskemål borde tagas vid beräkningen af det för aflönande af den extra ordinarie tjänstemannapersonalen inom statskontoret erforderliga anslag.

I öfverensstämmelse med hvad departementschefen hemställde, föreslogs i den kungl. propositionen, att anslaget »till amanuenser, vikariatsersättning, renskrifning och flitpenningar» vid statskontoret måtte höjas

från 25,900 till 30,700 kronor. Därvid var, såsom af statsrådsprotokollet framgår, afsedt, att å anslaget jämväl skulle finnas medel till ersättande af fast anställda amanuensers vikarier under sjukdom och ledighet samt förordnande att bestrida ordinarie tjänst.

Riksdagen tillkännagaf i sin skrifvelse angående ny aflöningsstat för statskontoret, att Riksdagen funnit den föreslagna förhöjningen af nämnda anslag vara af behovet påkallad, särskildt för beredande, på sätt föreslagits, af möjlighet att kunna höja de nu i allmänhet med 1,200 kronor utgående amanuensersarfvodena till högst 2,000 kronor. Riksdagen uttalade emellertid, att, i den mån ett sådant arfvode förhöjdes, en något längre arbetstid å tjänsterummet än den nu för amanuenserna gällande skäligen syntes kunna utkrävas af den, som finge uppbära det förhöjda arfvodet.

Hos domänstyrelsen finnas för närvarande anställda nio amanuenser, en å hvarje af jordbruksafdelningens två byråer och den kamerala byrån, två å hvardera af de två öfriga byråerna, en hos ombudsmannen samt en hos registratorn. I årligt arfvode åtnjuta de fem amanuenserna å skogsafdelningen 2,000 kronor hvar, amanuensen hos registratorn 1,800 kronor samt de öfriga amanuenserna 1,500 kronor hvar.

Under den första tiden af styrelsens verksamhet åtnjöto de dåvarande amanuenserna 1,500 kronor i årligt arfvode, utom en å skogsafdelningen, som uppbar allenast 1,200 kronor.

Arfvodet till amanuensen hos registratorn höjdes dock redan med ingången af år 1885 till 1,800 kronor. Med amanuensbefattningarna å skogsafdelningen hafva från och med år 1901 varit förenade arfvoden till belopp af 2,000 kronor. Denna förhöjning i arfvodesbeloppen ägde rum, sedan Riksdagen, såsom ofvan å sid. 15 omnämmts, beviljat ett extra anslag till arfvoden åt amanuenser och extra biträden å skogsafdelningen. Amanuenserna å jordbruksafdelningen hafva under hela tiden för styrelsens verksamhet bibehållits vid de arfvoden de från början innehaft. Hos ombudsmannen har först från och med år 1906 varit anställd en amanuens. Denne har hela tiden åtnjutit 1,500 kronor i årligt arfvode.

Af amanuenserna har i regel endast den hos registratorn anställde åtnjutit extra ersättning i form af gratifikation. Denna gratifikation har under de senaste åren utgått med 900 kronor om året.

Från domänstyrelsens sida har uttalats önskvärdheten af att anslaget till arfvoden åt amanuenser och extra biträden m. m. blefve så tilltaget, att hos styrelsen kunde anställas, förutom de nio nuvarande amanuenserna, ytterligare tre forstligt bildade amanuenser; och har beträffande storleken af arfvodena till dylika amanuenser framhållits, att det visat sig förenadt med allt större svårigheter att vid amanuentjänstgöringen i styrelsen fästa för det praktiska skogsyrket utbildade personer. I den praktiska utöfningen af sitt yrke vunne nämligen dessa en bättre utkomst och ett för de flesta mera tilltalande arbete. De forstligt bildade amanuenserna hade ock i allmänhet ej tillfälle att i hufvudstaden genom annat arbete förvärfva bidrag till sitt uppehälle.

Hvad den hos registratorn anställde amanuensen angår, äro, enligt hvad kommittén inhämtat, göromålen mellan denne och registratorn så fördelade, att registratorn jämte ett kvinnligt biträde uppehåller registratorsgöromålen å skogsafdelningen, medan amanuensen likaledes med ett kvinnligt biträde bestrider enahanda göromål å jordbruksafdelningen. Det har framhållits från domänstyrelsens sida att de göromål, som åligga sistnämnda amanuens, kunna till fullo likställas med en ordinarie tjänstemans, och att fördenskull för denna befattning — hvars nuvarande innehafvare varit anställd i styrelsens tjänst under hela den tid styrelsen varit i verksamhet och dessförinnan haft anställning i kammarkollegii domänafdelning — borde beredas aflöningsförmåner väsentligt öfverstigande dem, som i allmänhet utgå till amanuenser i de centrala ämbetsverken.

I fråga om behovet af extra arbetskrafter i domänstyrelsen har kommittén, under förutsättning af bifall till den af kommittén föreslagna omorganisationen och med hänsyn jämväl till den likaledes föreslagna utsträckningen af arbetstiden för den ordinarie personalen, ansett sig icke äga anledning tillstyrka någon ökning af det nuvarande antalet amanuenser hos styrelsen.

Vidkommande frågan om amanuensarfvodenas belopp får kommittén till en början erinra, att den i sitt den 9 mars 1907 afgifna betänkande rörande reglering af löneförhållanden m. m. vid skogsstaten och de allmänna skogsläroverken uttalat, att arfvodet till revirassistent i allmänhet torde böra utgöra minst 2,400 och högst 3,000 kronor för år;

hvertill borde komma reseersättning. Det lärer numera vara fallet, att de nyblifna extra jägmästarna i regel kunna vinna anställning såsom revir-assistenter omedelbart efter utnämningen.

I sitt den 7 november 1907 afgifna betänkande rörande reglering af löneförhållanden m. m. vid landtmäteristyrelsen har kommittén omförmålt de skäl, på grund af hvilka det ansetts påkalladt, att arfvode till amanuens i sistnämnda styrelse ej borde sättas lägre än 2,400 kronor för år. Därvid har, bland annat, anförts, att amanuenserna därstädes på grund af sin särskilda utbildning ej kunna, såsom fallet är med extra tjänstemän inom många andra verk, erhålla aflönad sysselsättning inom annat ämbetsverk, samt att å andra sidan obefordrade skickliga landtmätare kunna såsom tjänstemedhjälpare åt landtmätare i landsorten förskaffa sig en säker inkomst af minst 200 kronor i månaden. Landtmäteristyrelsen hade ock förklarat, att den ansåg sig icke hafva utsikt att erhålla lämpliga personer till extra tjänstemannabiträden för lägre godtgörelse än 2,400 kronor.

Kommittén har i betänkandet angående landtmäteristyrelsen ock påpekat, hurusom vid 1900 års riksmöte Riksdagen fann ett högre arfvode för amanuenser å domänstyrelsens skogsafdelning väl betingadt af den omständigheten, att amanuenserna å denna afdelning, för hvilkas kompetens erfordrades forstlig sakkunskap, ej kunde beräkna att genom tjänstgöring äfven inom annat ämbetsverk i hufvudstaden förvärfva ytterligare bidrag till bestridande af lefnadskostnaderna; hvaraf Riksdagen emellertid äfven ansåg följa, att amanuenserna å skogsafdelningen kunde ägna mera tid åt arbetet därinom.

Och kommittén har i samma betänkande fäst uppmarksamheten däraf, att i skrifvelse till telegrafstyrelsen den 16 februari 1903, angående grunderna för aflöningen till den extra personalen vid telegrafverket, Kungl. Maj:t föreskref, att såsom aflöning till amanuens i allmänhet hos telegrafstyrelsen finge utbetalas arfvode i regel begynnande med 1,200 kronor, hvilket arfvode finge, i den mån sådant pröfvades skäligt, förhöjas, dock icke utöfver 1,800 kronor för år, men att till sådan amanuens eller extra ordinarie tjänsteman å telegrafstyrelsens linjebyrå, som är anställd såsom biträdande ingenjör, arfvode finge utgå med högst 2,800 kronor för år.

U. M.

Enligt kommitténs öfvertygelse är det fortfarande behöfligt jämväl inom domänstyrelsen att bereda amanuenser med specialutbildning (d. v. s. de forstligt utbildade amanuenserna) högre arfvodesförmåner än amanuenser i allmänhet. Forstligt utbildade äro amanuenserna å byråerna n:r 3 och 4, hvaremot för närvarande den å byrån n:r 5 eller den kamerala byrån tjänstgörande amanuensen är juridiskt bildad. Man lär nämligen under en följd af år ej kunnat förvärfva någon forstligt bildad person till amanuensjämsättning å sistnämnda byrå.

För de forstligt bildade amanuenserna i domänstyrelsen böra, enligt kommitténs åsikt, arfvodena ej sättas lägre än 2,400 kronor för år. Dessa arfvoden torde — likasom det blifvit föreslaget vid landtmäteristyrelsen — efter någon viss tids tjänstgöring böra kunna höjas, i den mån sådant prövas skäligt, dock icke utöfver 3,000 kronor för år. Varda arfvodena för de forstligt utbildade amanuenserna i domänstyrelsen af den storlek, som sålunda ifrågasatts, lära emellertid både kunna och böra å dessa befattnings innehafvare ställas den fordran, att de åt det dagliga arbetet i styrelsen ägna betydligt mera tid än amanuenser i allmänhet. Kommittén har ock i detta afseende inhämtat, att det är domänstyrelsens afsikt att af ifrågavarande amanuenser kräva en arbetstid af väsentligen samma mått som den ordinarie personalens. Detta anser kommittén ock böra vara en betingelse för arfvodenas bestämmande till nyss angifna belopp.

Hvad angår den hos registratorn anställda amanuensen, som öfvergått till domänstyrelsen från kammarkollegii domänafdelning och alltsedan varit i domänstyrelsen tjänstgörande, böra naturligen, så länge han fortfarande till styrelsens tillfredsställelse fullgör de honom anförtrodda åligganden, hans aflöningsförmåner ej understiga deras nuvarande belopp.

För öfriga amanuenser hos domänstyrelsen torde arfvodena lämpligen kunna beräknas till lägst 1,500 och högst 2,000 kronor.

Till arfvoden åt nio amanuenser hos domänstyrelsen har kommittén i sin beräkning upptagit ett belopp af 21,600 kronor, och därutöfver har till flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare synts böra afses ett belopp af 4,000 kronor.

I anledning af väckt motion har Riksdagen i skrifvelse den 23 maj 1906 anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida och i hvad mån

personer, som äro hos statens ämbetsverk och myndigheter på ett stadigvarande sätt sysselsatta med skrifgöromål och dylika sysslor, må kunna erhålla någon fastare anställning, äfvensom för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna utredning må föranleda.

Sedan öfver denna framställning infordrats utlåtanden från ämbetsverk och myndigheter, hafva handlingarna i ärendet öfverlämnats till kommittén med uppdrag att yttra sig i ämnet; och har utlåtande och förslag i sådant hänseende af kommittén afgifvits den 31 oktober 1907 i delen VII af kommitténs betänkanden.

I nyssberörda betänkande har kommittén hemställt, att åt biträden, som för stadigvarande arbetsuppgifter äro hos statsmyndigheter anställda eller hädanefter anställas, må gifvas en fast ställning, hvarmed skulle följa rätt till vissa förmåner, såsom semester, sjukhjälp och, i vissa fall, åldersunderstöd m. m. Kungl. Maj:t skulle, i den mån befintliga anslag därtill lämna tillgång, bestämma, om och i hvilken omfattning dylika biträden må inom ett ämbetsverk anställas; och skulle såsom fasta biträden i regel anställas endast kvinnor.

Ur det allmännas synpunkt har kommittén ansett böra förutsättas, att anställning såsom fast biträde ej skulle ifrågakomma annat än för biträde, hvars arbetskraft varder, i hufvudsakligen samma omfattning som den ordinarie personalens, utnyttjad för statstjänsten, samt att därjämte borde, för tillstånd att inrätta dylik biträdesbefattning, krävas utredning, att behovet af biträdes arbetskraft till nämnda omfattning är af stadigvarande beskaffenhet.

I sitt den 12 oktober 1906 afgifna utlåtande öfver Riksdagens ofvannämnda skrifvelse upplyste domänstyrelsen, att hos styrelsen voro anställda nio kvinnliga biträden, som förrättade sådant arbete, som afsågs i Riksdagens skrifvelse. Af förenämnda biträden voro sex sysselsatta med renskrifningsarbeten, kollationering m. m., en med kartritning och dylikt åt skogsafdelningen samt två å styrelsens registratorskontor. Af de två sistnämnda biträdde den ena vid förandet af jordbruksafdelningens diarium, liggarna öfver statsverkets utarrenderade egendomar m. m., medan den andra biträdde vid förandet af skogsafdelningens diarium.

Två renskrifverskor å skogsafdelningen voro endast sysselsatta med hemarbete, enär plats icke kunnat beredas dem i styrelsens ämbetslokaler. Eljest var tjänstgöringstiden för ifrågavarande biträden bestämd till fem timmar dagligen mellan klockan 10 och 3. Under denna tid voro de fullt sysselsatta med sina arbeten; och de hade dessutom ofta öfvertidsarbete.

Fyra af biträdena hade tjänstgjort i ämbetsverket sedan dess tillkomst och dessförinnan i andra ämbetsverk och räknade vid tiden för utlåtandets afgifvande respektive 37, 36, 30 och 28 tjänstår. Af de öfriga hade två tjänstgjort i 20 år och en i 16 år, en varit anställd sedan den 1 mars 1905 och en sedan den 1 februari 1906.

För de två renskrifverskor, de äldsta i tjänsten, som icke arbeta inom ämbetslokalen, har bestämd tjänstgöringstid icke kunnat fastställas. De hafva fördenskull ej erhållit bestämda arfvoden utan aflönas med 50 öre per ark enligt räkning. Alla de öfriga biträdena åtnjuta däremot fasta arfvoden, som utgå med 1,200 kronor för år åt kartriterskan, 1,140 kronor åt en renskrifverska, sysselsatt med maskinskrift, samt 960 kronor åt öfriga renskrifverskor och biträdena å registratorskontoret. Med undantag af kartriterskan åtnjuta de fast aflönade biträdena särskild ersättning för öfvertidsarbete, utgående med 50 öre per timme eller, vid renskrifning, med 50 öre per ark. Kartriterskan åter är skyldig att för sitt arfvode förrätta all för styrelsens skogsafdelning erforderlig kartritning, kopiering och dylikt, men erhåller särskild betalning för det arbete, hon förrättar åt jordbruksafdelningen.

Utöfver hvad sålunda blifvit upplyst, har till utredning om styrelsens behof af skrifbiträden meddelats från styrelsens sida, att dess utgifter för renskrifning uppgått åren 1904—1906 till resp. kronor 8,026: 93, 8,354: 71 och 9,776: 81.

Vid öfvervägande af hvad utredt blifvit rörande förhållandena inom domänstyrelsen har kommittén ansett vederbörliga förutsättningar vara för handen för inrättande därstädes af sex fasta biträdesbefattningar.

För dessa befattningar skulle, så i afseende å därmed förenade förmåner som beträffande daglig arbetstid och i öfrigt, gälla hvad kommittén för dylika befattningar i allmänhet föreslagit eller till beaktande framhållit.

Beträffande aflöningsförmånerna för dylika biträden har kommittén i delen VII anført, att vid nu rådande prisleförhållanden i hufvudstaden begynnelsearfvodet för fasta biträden hos myndigheter därstädes ej bör bestämmas till lägre belopp än 1,200 kronor för år, hvilket arfvode sedermera skulle, i den mån sådant finnes af förhållandena påkalladt, kunna efter hand höjas, dock icke utöfver 1,800 kronor för år. Med tillämpning af detta å domänstyrelsen, har kommittén ansett böra till aflöning åt sex fasta biträden därstädes beräknas ett belopp af högst 10,800 kronor.

Dessa sex fasta biträden kunna dock ej under alla förhållanden ensamma besörja förekommande renskrifnings- och kartritningsarbeten, utan därjämte måste nog fortfarande i större eller mindre omfattning anlitas andra, tillfälliga arbetskrafter. För bestridande af utgifterna till dylika biträden äfvensom för de i domänstyrelsens nuvarande stat med kostnaderna för renskrifning sammanförda tryckningskostnader torde böra afses ett belopp af omkring 6,500 kronor.

Af det å styrelsens stat nu uppförda anslag till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader har ett belopp af 2,000 kronor varit afsedt till byggnadsbiträde. Någon förhöjning i beräkningen af kostnaderna i detta hänseende har icke ansetts påkallad, utan torde för ändamålet fortfarande böra afses omkring 2,000 kronor.

I utgifterna för vikariatsersättning vid domänstyrelsen är att emotse en ej oväsentlig ökning i händelse af bifall till kommitténs hemställan om ändringar i styrelsens organisation samt om höjning af tjänstgöringspenningarna för den ordinarie personalen. Därjämte torde hädanefter böra beräknas ett belopp för godtgörande af vikarier för amanuenser under semesterledigheter och sjukdomsfall. Och vidare måste beredas tillgång för aflönande af vikarier för de ofvannämnda fasta biträdena vid semester samt, inom vissa gränser, vid inträffande sjukdomsfall, i enlighet med kommitténs uttalanden i delen VII.

Enligt gjorda beräkningar skulle för vikariatsersättning böra afses ett belopp af 8,800 kronor årligen.

Med afseende å hvad sålunda anförts har det synts kommittén, att till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader bör i domänstyrelsens stat uppföras ett årsanslag af 53,700 kronor, och hemställer kommittén,

att för amanuenserna i domänstyrelsen tjänstgöringen måtte, så vidt möjligt, ordnas och aflöningen bestämmas i enlighet med ofvan angifna grunder;

att hos domänstyrelsen må anställas sex fasta biträden, beträffande hvilka skall gälla hvad för sådana biträden i allmänhet varder stadgadt; äfvensom

att till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader må i domänstyrelsens stat uppföras ett anslag af 53,700 kronor.

Å sid. 38 är omnämndt, att enligt gällande bestämmelser generaldirektören i domänstyrelsen bör, när han så nödigt finner och hans öfriga ämbetsgöromål det medgifva, företaga ämbetsresor för att bereda sig kännedom ej mindre om skogshushållningens, skogsundervisningens och jaktväsendets tillstånd samt de utarrenderade egendomarnas vård än ock om det sätt, hvarpå skogstjänstemän och domänintendenter uppfylla sina åligganden. Generaldirektören äger ock, när omständigheterna därtill föranleda, uppdraga åt ledamot i styrelsen att i hans ställe företaga dylika resor, likasom att beordra underlydande ordinarie eller extra tjänsteman att i egenskap af sekreterare medfölja å sådan resa.

*Inspektions-
och andra
tjänsteresor.*

Till bestridande af de med dessa resor förbundna kostnader har alltifrån början af domänstyrelsens verksamhet varit i den för styrelsen gällande staten upptaget ett bestämdt anslag till inspektionsresor å ett belopp af 4,000 kronor.

Kostnaderna för de tjänsteresor, som efter uppdrag af styrelsen företagits af dess ombudsman och fiskal, hafva på grund af anslaget titel ej kunnat bestridas af nämnda anslag. Ersättning för dylika kost-

nader utanordnas af skogsmedel, när ombudsmannens resor företagas i och för tillvaratagande af de intressen, skogsafdelningen har att bevaka, men då resan företages i ändamål att verkställa undersökning eller utredning eller vid domstol utföra talan, afseende förvaltningen af under styrelsens vård ställd jordbruksdomän, skall, jämlikt kungl. bref den 25 maj 1906, ersättningen utgå af det under nionde hufvudtiteln uppförda anslag till rese- och traktamentspenningar.

Såvidt kommittén har sig bekant, är det inom den centrala statsförvaltningen något enastående, att i stat blifvit fastslaget det belopp, hvartill kostnaderna för inspektionsresor högst må uppgå.

Lämpligheten af en dylik begränsning torde vara tvifvel underkastad särskildt i förevarande fall, där man på goda grunder ansett sig böra i instruktionsbestämmelserna gifva uttryck åt önskvärldheten af att inspektionsresor företagas.

Tydligt är äfven att med den tillökning statsskogarna erhållit under den tid domänstyrelsen varit i verksamhet och med de anspråk, som numera ställas på personlig kändedom om förhållandena inom de olika förvaltningsgrenarna, betydelsen och önskvärldheten af inspektionsresorna ökats. Under år 1906 har det emellertid inträffat, att med anslaget ej kunnat betäckas kostnaderna för årets inspektionsresor. Å sistnämnda års anslag har visserligen redovisats en behållning af 16 kronor 56 öre, men, enligt hvad kommittén inhämtat, har för två under december månad 1906 af generaldirektören företagna inspektionsresor ersättning utanordnats af 1907 års anslag med sammanlagdt 349 kronor 60 öre.

Under nu anförda förhållanden har det synts kommittén, att det ej är lämpligt att i staten för domänstyrelsen bibehålla det nuvarande bestämda anslaget till inspektionsresor, utan att resekostnads- och traktamentsersättning för såväl inspektionsresorna som andra tjänsteresor af styrelsens personal bör utgå af nionde hufvudtitels anslag till rese- och traktamentspenningar; och hemställer kommittén fördenskull,

att i domänstyrelsens stat ej vidare uppföres något särskildt anslag till inspektionsresor, utan att resekostnads- och traktamentsersättning för såväl dessa resor som

andra tjänsteresor af styrelsens personal må utgå af nionde hufvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar.

Den nu gällande staten för domänstyrelsen återfinnes på sid. 12. Enligt kommitténs förslag skulle staten få följande utseende:

Stat.

	K r o n o r .				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Generaldirektören och chefen	9,000	4,500	1,500	15,000	
1 byråchef.	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 byråchefer	25,000	12,500	3,000	40,500	
1 ombudsman och fiskal	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 första gradens tjänsteman	2,200	1,500	300	4,000	
8 första gradens tjänstemän	17,600	12,000	2,400	32,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 »	700	350	150	1,200	
Till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader	—	—	—	53,700	
Summa	—	—	—	163,000	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

*Kostnads-
beräkning.*

Medan den för domänstyrelsen nu gällande staten
slutar å kronor 94,000
skulle enligt kommitténs förslag staten sluta å » 163,000
och således öfverstiga nu gällande stat med » 69,000

Därest emellertid slutsumman i den nuvarande staten

å ena sidan minskas med det belopp, 4,000 kronor, som i densamma finnes upptaget för inspektionsresor, men hvilket belopp kommittén af skäl, som äro angifna å sid. 78, icke upptagit i sitt förslag till stat,

och å andra sidan ökas med dels beloppet af de dyrtidstillägg, som år 1906 utgingo till personal hos domänstyrelsen, tillhopa 2,305 kronor, dels ock de belopp, som å extra stat utgått med 9,000 kronor från och med år 1906 till arfvoden åt tre tjänstemän i första graden (notarier) å styrelsens skogsafdelning och med 8,000 kronor från och med år 1907 till vikariatsersättning, arfvoden för byggnadsplaners granskning, åt amanuenser och extra biträden, renskrifnings- och tryckningskostnader hos styrelsen, men hvilka särskilda anslagsbelopp ej skulle vidare erfordras, därest kommitténs förslag godkännes, varder totalsumman 109,305 kronor, i stället för 94,000, och den verkliga ökningen i utgifter 53,695 kronor.

Erinras må emellertid, att vid dessa beräkningar hänsyn icke tagits till ålderstillägg.

*Förenklingar
i formerna
för ärendenas
afgörande.*

*Sättet för
ärendenas af-
görande vid
chefens till-
fälliga från-
varo.*

Rörande ärendenas afgörande i chefens tillfälliga frånvaro uti ämbetsverk, där chefen, vare sig fullständigt eller delvis, ensam har beslutanderätten i ärenden, uti hvilkas pröfning han deltagar, växla — såsom kommittén i delen I, sid. 165, erinrat — föreskrifterna i allmänhet mellan två hufvudtyper, i ty att inom vissa ämbetsverk de ärenden, i hvilka chefen eljest beslutar och som kunna afgöras i hans frånvaro, varda kollektivt afgjorda af vederbörande ledamöter, under det i andra verk en af ledamöterna inträder i utöfningen af chefens åligganden med eller utan vissa begränsningar.

Enligt hvad här ofvan å sid. 38 omförmäls, tillhör domänstyrelsen den förstnämnda af dessa båda hufvudtyper.

I kommitténs betänkanden angående kammarkollegium och statskontoret har för dessa ämbetsverk förordats den anordning, att i chefens

frånvaro äldste tjänstgörande ledamoten inträder i utöfningen af chefs äligganden. Föreskrifter i nämnda hänseende hafva ock meddelats i den nya instruktion, som den 18 oktober 1907 utfärdats för statskontoret.

Enahanda anordning anser kommittén böra komma i tillämpning inom domänstyrelsen, där chefen ju har sig ålagdt att företaga inspektionsresor, när han så nödigt finner och hans öfriga ämbetsgöromål det medgifva. Genom att föreskrifva att den äldste tjänstgörande ledamoten skall inträda i utöfningen af chefsbefattningen vinnes, förutom undvikandet af den mera tidkrävande kollegiala formen, dels att de till chefsämbetet hörande kontrollerande och öfvervakande åliggandena kunna på effektivt sätt uppehållas, dels ock att en af styrelsens ledamöter får särskild anledning att sätta sig in i styrelsens ämbetsgöromål i allmänhet hvilket utan tvifvel länder till större trygghet för bevarandet af nödig kontinuitet vid ärendenas behandling.

Kommittén, som förutsätter att, därest, af annan anledning än semester eller tjänsteresor, utöfver fjorton dagar för styrelsens chef inträffar hinder att ämbetet utöfva, ansökning om ledighet skall göras hos Kungl. Maj:t, hemställer,

att i domänstyrelsens blifvande instruktion måtte meddelas föreskrift därom, att under generaldirektörens tjänsteresor, eller då han åtnjuter semester eller eljest under kortare tid, som icke öfverstiger fjorton dagar, är förhindrad att sitt ämbete förrätta, äldste tjänstgörande byråchefen skall, därest icke annorlunda af Kungl. Maj:t förordnas, inträda i utöfningen af generaldirektörens åligganden.

I sitt allmänna principbetänkande (delen I) har kommittén framhållit, att till befordrande af större skyndsamhet eller till åstadkommande af mindre omgång vid ärendenas behandling blifvit i en del ämbetsverk anförtrödt åt vederbörande ledamöter i mer eller mindre vidsträckt mån att, utan föredragning för chefen, själfva afgöra en del ärenden.

*Utvidgad
befogenhet
för byrå-
cheferna.*

Hvad domänstyrelsen beträffar, är ofvan å sid. 37—38 redogjort för den befogenhet, ledamot i detta afseende äger enligt nu gällande bestämmelser.

I det af styrelsen den 12 november 1900 afgifna, på Kungl. Maj:ts pröfning beroende förslaget till instruktion har emellertid denna befogenhet blifvit inskränkt till att omfatta allenast rätt för ledamot att genom remiss eller särskild skrifvelse infordra förklaringar, upplysningar och yttranden, som för ärendes afgörande finnas erforderliga, att till granskning, anteckning och förvaring af vederbörande tjänsteman befordra inkommande syneinstrument och handlingar, som äro af beskaffenhet att icke till omedelbar åtgärd af styrelsen föranleda, samt att meddela beslut dels i anledning af ansökningar att utbekomma handlingar i afgjorda mål, dels ock i fråga om skogsingenjörernas verksamhet.

Den inskränkning i ledamots befogenhet, som sålunda föreslagits, lär hafva föranledts af de förändrade bestämmelser, som uti vissa afseenden influtit i kungl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket den 26 januari 1894 med flera författningar.

I anslutning till hvad kommittén uttalat i delen I, har kommittén funnit sig böra förorda, att byråchef i domänstyrelsen uti ifrågavarande afseende erhåller en befogenhet, väsentligen öfverensstämmande med hvad som i instruktion för telegrafstyrelsen den 11 oktober 1907 medgifvits byråchef i sistnämnda styrelse. Kommittén hemställer fördenskull,

att i domänstyrelsens instruktion måtte meddelas följande bestämmelser:

Utan föregående föredragning äger byråchef att infordra förklaringar, upplysningar eller yttranden, som för ärendes beredande till afgörande finnas erforderliga, samt att låta befordra till granskning, anteckning eller förvaring inkommande handlingar, som äro af beskaffenhet att icke föranleda till omedelbar åtgärd af styrelsen.

Byråchef äger vidare meddela sådana detaljbestämmelser, hvilka utgöra omedelbar tillämpning af styrelsens beslut eller af gällande reglementen och instruktioner.

Byråchef må äfven vidtaga nödig åtgärd i annat till generaldirektörens afgörande eljest hörande ärende, därest detsamma är af den brådskande natur, att icke utan verklig olägenhet kan med åtgärdens vidtagande uppskjutas; skolande dock byråchefens åtgärd i sådant hänseende anmälas hos styrelsen vid nästa sammanträde.

I detta sammanhang har kommittén funnit böra framhållas, huru-
som i vissa fall önskvärd enhet och likformighet i den domänstyrelsen an-
förtrodda förvaltningen ej kunnat komma till stånd eller göra sig gällande,
till hvilket förhållande orsaken åtminstone delvis torde vara att söka däruti,
att ännu hvarken någon definitiv instruktion eller någon arbetsordning ut-
färdats, men också i styrelsens fördelning i två mer eller mindre fristående
särskilda afdelningar.

*Större lik-
formighet i
behandlingen
af vissa
frågor.*

Bristen på enhet och likformighet gör sig särskildt gällande i fråga
om handhafvandet af utarrenderad egendoms förvaltning. Såsom förut
nämnts, omhänderhar skogsafdelningen förvaltningen af ett stort antal
hemman och lägenheter. Med dessa hafva ej domänintendenterna att taga
någon som helst befattning, utan tillsynen å dem utöfvas af jägeristaten
och arrendeinkomsterna redovisas bland skogsmedlen. Kungl. kungörelsen
den 10 november 1882 angående förändrade grunder för förvaltningen af
kronans jordbruksdomäner har ansetts ej afse förvaltningen af nu ifråga-
varande fastigheter, utan domänstyrelsen har beträffande deras tillgodo-
görande ansett sig äga fria händer. Ej heller äro för försäljning af dessa,
för *skogsväsendets* räkning utarrenderade egendomar eller dit hörande in-
ägoområden samma bestämmelser gällande, som jämlikt ofvan å sid. 25
åberopade kungl. bref meddelats beträffande de för *statsverkets* räkning
d. v. s. de genom jordbruksafdelningens försorg utarrenderade egendomarna.
Då nämligen för statsverkets räkning utarrenderad egendom, som ej lämnar
mer än 600 kronor i årligt arrende, blir arrendeledig, skall saluvärdering
förrättas å egendomen och domänstyrelsen göra underdånig framställning
hos Kungl. Maj:t om egendomens disposition. Af dessa föreskrifter är
däremot domänstyrelsen icke bunden i fråga om de nyssberörda, till skogs-
väsendet hörande egendomarna. Anser domänstyrelsen, att försäljning af

sådan egendom bör äga rum, göres framställning därom hos Kungl. Maj:t eljest disponeras egendomen på annat sätt. Arrendeupplåtelseiden för dylik egendom synes i allmänhet vara 10 år, medan i afseende å de för statsverkets räkning utarrenderade egendomarna en upplåtelseid af 20 år är stadgad.

Det har synts kommittén, som om större öfverensstämmelse borde ävägbringas mellan förvaltningarna af nämnda båda slag af utarrenderade kronoegendomar, särskildt i afseende å deras disposition vid inträffande arrendeledighet. Enligt kommitténs åsikt bör det tagas under ompröfning, huruvida ej de för skogsväsendets räkning utarrenderade egendomarna åtminstone i sistberörda afseende borde underkastas samma bestämmelser som de, hvilka gälla för de egendomar, som äro utarrenderade för statsverkets räkning.

*Förenklingar
i afseende å
arbetssättet
hos domän-
styrelsen.*

I delen I (sid. 152—160) har kommittén behandlat frågan om för-
enkling i vissa hänseenden af arbetssättet hos de centrala ämbetsverken och
därvid, med framhållande af åtskilliga synpunkter, uttalat den uppfattning-
gen, att vid utarbetande af instruktioner eller arbetsordningar för nämnda
ämbetsverk afseende bör i görligaste mån fästas å angelägenheten af att
åstadkomma sådana förenklingar i arbetssättet, som kunna finnas erforder-
liga och ändamålsenliga.

Då numera behovet af dylika förenklingar blifvit allt mera allmänt
erkänt och samtliga förvaltande ämbetsmyndigheter fått från Kungl.
Maj:t mottaga cirkulär af den 22 mars 1907 angående affattandet af ut-
låtanden, skrivelser m. m. i ämbetsärenden (bihang till svensk författ-
ningssamling n:r 13), har kommittén ansett sig kunna förutsätta, att, i
den mån jämväl de i öfrigt af kommittén förordade förenklingar finnas
böra vinna tillämpning och komma till uttryck i instruktioner för veder-
börande myndigheter, sådant äfven varder beaktadt vid utfärdande af in-
struktion för domänstyrelsen, samt att denna styrelse jämväl i andra hän-
seenden skall låta sig angeläget vara att vid utfärdande af arbetsordning
och äfven eljest tillse, att arbetssättet därstädes varder, i all den mån ske
kan, förenkladt.

I sistnämnda hänseende torde det tillåtas kommittén att erinra om att i den nyligen utkomna, den 11 oktober 1907 utfärdade instruktionen för arméförvaltningen, § 30 mom. 2, föreskrifves, att såväl vid utarbetandet af arbetsordning som allt framgent skall iakttagas, att sådana förenklingar i arbetsfördelningen och arbetssättet, som kunna finnas erforderliga och ändamålsenliga, skola i största möjliga utsträckning vidtagas.

Kommittén har emellertid funnit sig böra här framställa en del erinringar beträffande arbetet i domänstyrelsen.

I afseende å ombudsmannens verksamhet gör sig olika förfaringssätt gällande å styrelsens olika afdelningar. Så till exempel i fråga om förfarandet med till styrelsen inkomna synehandlingar. Dessa granskas af ombudsmannen och skola sedan, så vidt de angå någon af de under jordbruksafdelningens förvaltning ställda egendomar, muntligen föredragas af ombudsmannen inför styrelsen å jordbruksafdelningen, men hvad skogsafdelningen beträffar skall i hvarje dylikt ärende ombudsmannen aflåta ett skriftligt memorial.

Under åberopande af hvad kommittén i delen I, sid. 159, uttalat om önskvärheten af att meddelelserna mellan ett verk samt dess särskilda afdelningar eller tjänstemän försiggå under enklare former, än nu är fallet, vill kommittén framhålla såsom sin åsikt, att skriftligen affattade memorial uti nu ifrågavarande afseende åtminstone i regel ej torde vara af nöden.

För närvarande lär det vara brukligt, att, då ombudsmannen fått meddelande om utgången af rättegång, där han fört talan å kronans vägnar, han har att för styrelsen skriftligen utveckla, huruvida han anser rättegången böra fullföljas eller ej. Det har syntts kommittén, som om äfven detta skriftliga förfarande lämpligen skulle kunna utbytas mot en muntlig föredragning af ärendet.

Kommittén anser sig i detta sammanhang böra fästa uppmärksamheten därpå, att i den nya instruktionen för arméförvaltningen, § 18 mom. 6, föreskrifves, att vid meddelanden mellan arméförvaltningens särskilda departement och mellan dess tjänstemän inbördes bör så vidt möjligt skriftväxling undvikas eller inskränkas till erforderliga anteckningar på de till ärendena hörande handlingar.

I fråga om sättet för registrerande af inkommande ärenden har kommittén inhämtat, att inom domänstyrelsen föras dels ett med person- och sakregister försedt allmänt diarium, särskildt för jordbruks- och särskildt för skogsafdelningen, med angifvande af dagen för inkommandet, diarienummer, numret å den byrå, till hvilken ärendet hör, och en kortfattad saklig rubrik, dels ock ett särskildt diarium för hvarje byrå med enahanda rubrik. Såväl allmänna diariet som byrådiarierna eller de s. k. rotlarna förses med anteckningar om de uti ärendena förda skriftväxlingar och i öfrigt vidtagna åtgärder. Vid hvarje års början införas i rotlarna för det nya året de från föregående år såsom oafgjorda balanserade målen.

Enligt hvad i delen I framhållits, anser kommittén, att vid hvarje verk bör i regel föras endast *ett* diarium, hvilket dock, där sådant finnes lämpligt, må kunna fördelas i särskilda afdelningar. Med tillämpning af hvad sålunda uttalats, håller kommittén före, att det dubbla antecknande af inkommande ärenden, som nu äger rum i domänstyrelsen, bör upphöra. Alla behöfliga anteckningar i sådant hänseende böra ingå i ett allmänt diarium, hvilket emellertid lämpligen torde kunna föras i olika afdelningar för de särskilda byråerna. I dessa afdelningar af diariet skulle registratorn hafva att införa ärendena med nummer och rubriker äfvensom göra anteckning om de förklaringar och skrifter, som ytterligare inkomma; hvaremot vederbörande föredragande skulle åligga att låta däri anteckna de i ärendet vidtagna åtgärder.

Kommittén anser sig ock böra slutligen påpeka ett åliggande för generaldirektören i domänstyrelsen enligt praxis, som tillämpats under hela tiden för styrelsens verksamhet, hvilket åliggande synes kunna och böra öfverflyttas på en underordnad tjänsteman. Det anses nämligen tillhöra generaldirektören att öppna till domänstyrelsen ankommande bref. Detta bestyr torde dock lämpligen kunna anförtros åt styrelsens registrator. I detta hänseende torde här få omnämnas, att i den för kammarkollegium den 14 november 1879 utfärdade instruktionen var bland de presidenten tillhörande åligganden jämväl upptaget att öppna de till kollegium ankommande bref, men att genom kungl. kungörelsen den 4 juni 1886 nämnda åliggande öfverflyttades på kollegii registrator.

Utdrag af protokollet, hållet hos den af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta kommitté för afgifvande af förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m.

1907 den 13 december.

Närvarande:

Herr ordföranden samt herrar Wijk, grefve Klingspor, Carl Persson, Widén och Schultzberg äfvensom byråchefen hos domänstyrelsen Roos.

§ 1.

Behandlades frågan om reglering af löneförhållanden m. m. vid domänstyrelsen; och beslöt kommittén att med underdånig skrifvelse af denna dag till Kungl. Maj:t öfverlämna utlåtande och förslag i ämnet, utgörande delen X af kommitténs betänkanden.

Härvid afgaf herr Carl Persson följande särskilda yttrande:

»Utan att underkänna vikten af de åligganden, som tillhöra chefen för domänstyrelsen, kan jag emellertid ej finna desamma motivera en högre aflöning än den, som vid 1907 års riksdag tillerkändes chefen för statskontoret, eller 11,000 kronor. Detta belopp synes mig så rundligt tilltaget, att det bör kunna anses innefatta tillfredsställande godtgörelse för äfven en mycket kräfvande ämbetsgärning; och bör detsamma öfverskridas endast

där fråga är antingen om de allra högsta statsämbetena eller ock om sådana befattningar, på hvilkas innehafvare ställas alldeles särskilda anspråk i afseende å representation eller dylikt».

In fidem

Allan Cederborg.